КПСС XXIV съезди қарорларини амалга оширамиз

ҚУВОНЧЛИ ЯКУНЛАР

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН | 31 декабрь 1971 йил, жума | ◆ № 301 (15.171). | ◆ Баҳоси 2 тийин.

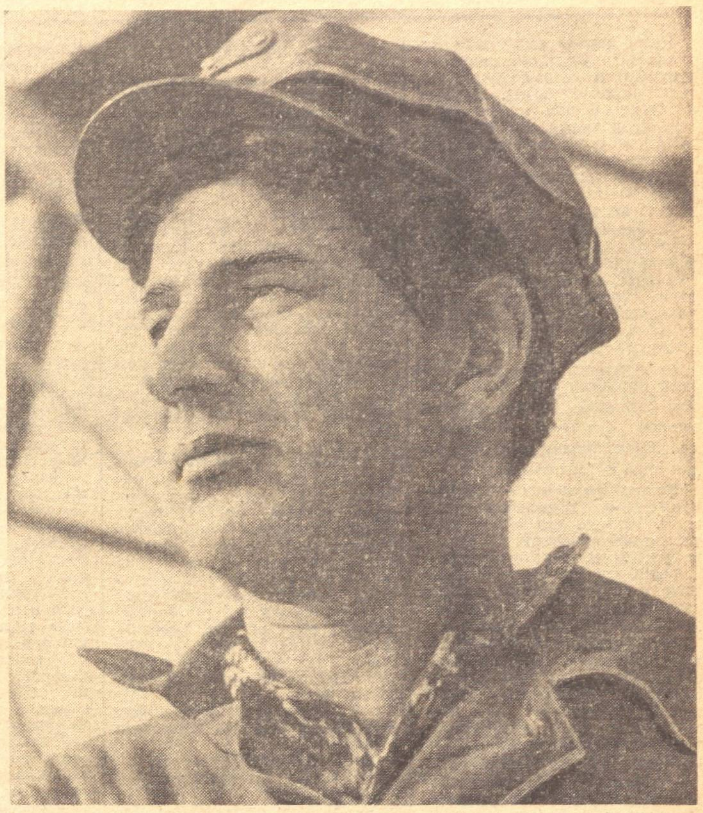

«Каршинефтьгазразведка» тресги нефть қидирув экспедициясининг ўртоқ А. Дашкин бошчилик қилаётган коммунистик меҳнат бригадаси беш йилликнинг тўнғич йили топширигини муддатидан илгари адо этди. Суратда: шу бригаданинг пешқадами ўртоқ А. Муҳаммадиев.

Р. Ҳамидов фотоси, (ЎзТАГ).

ЗАФАРБАХШ ЙИЛ

Бугун — 1971 йилимизнинг сўнгги куни. Меҳнаткаш, мазмунли, улуғвор йил маррага етмоқда. Тўққизинчи беш йилликнинг тўнғич йили ўз вазифасини шараф билан ўринлади. 365 кундан уюшган бу улкан вақт тушунчаси Ватанимиз тарихининг ажралмас, узвий, реал ҳодисаси бўлиб, энди абадийлик касб этаётир. У шонли коммунистик партиямиз XXIV съезди йили сифатида ҳам мангулик йўлланмасини олди.

Анъанага кўра, йил охирида босиб ўтилган йўлга назар ташланади, меҳнатлар сарҳисоб қилинади. Бироқ бу, шунчалик чексиз манзара, кўп ва рангба-ранг ишлар, ақл ва хаёл қамрай олмас уфқ ва йўлларки, улар номини санашнинг ўзи ҳам жилд-жилд китоб бўлиши муқаррар.

Катта кеманинг сафари ҳам катта бўлади, дейди халқимиз. 1971 йил — чексиз вақт уммонидаги ғоят салмоқли йўлнинг равшан бир бўлагидир. Биз бу йўлни дастгоҳлар ёнида, нефть ва газ дарёлари бўйида, домналар ва ГЭСлар ҳарорати оғушида, конлар ва тўғонлар тепасида, қурилишлар ҳавозасида, зумрад ўрмонлар, олтин буғдойзорлар, момиқ далалар бағрида босиб ўтдик. Ҳар бир соҳада кўтарилган улкан хирмонимизни бир силсила қилиб, тасаввур этганимизда, мўъжизавий бир қудратни яққол кўрамиз.

Бу қудрат, бу мўъжиза ижодкори — бизнинг замондошимиз, инқилобий анъаналар меросхўри, янги ташаббуслар байроқдори совет кишисидир. Бу қудрат — ўз тақдирини ўз қўли билан яратаётган, даврнинг олмос билимлари билан қуролланган коммунист ва унинг маслакдошларидир. Бу инсон ернинг қалбини тинглаяпти, саҳроларнинг жавоҳир сандиқларини очяпти, асрий жим-житликка чўккан тайгалар тўшида ҳаёт қайнаган шаҳарлар қуряпти, пахтадан тоғлар уйиб, ўқдай учағон пўлат қушлар ихтиро этяпти, Ойгина эмас, Марс билан тиллашаяпти.

Булар — замона ва тараққиёт йўналишидан келиб чиқадиган оддий, шунчалик воқеалар эмас. Бу ишлар замирида озод инсоннинг, ўз тақдирининг ҳаққоний хўжайини бўлган қанотли, ёвқур, девкор инсоннинг, партиямиз ва буткул социалистик тузумимиз меҳр билан парваришлаб, улғайтирган инсоннинг гигант ва залворли қадамларидир.

Улуғ Ватанимиз қардошлик оиласининг тенг ҳуқуқли аъзоси — Совет Ўзбекистони эришаётган барча муваффақиятлар ҳам ана шу тарихий ғалабаларга салмоқли ҳисса бўлиб қўшилаётгани билан чексиз фахрланамиз. Қуёшли республикамизнинг шарафли ишчилар синфи саноат ва қурилишда барча кўрсаткичлар бўйича юксак марраларни забт этди. Социалистик мусобақа тўлқини янги-янги ташаббусларга йўл очди ва чинакам меҳнат қаҳрамонларининг янги-янги авлодини шакллантириш мактаби бўлди. Саноатнинг катта парвози ўз навбатида қишлоқ хўжалигини, хусусан, пахтачиликни баланд поғонага кўтаришга мустаҳкам замин яратди.

Бу йил бошқа барча соҳалар қатори, пахтачилигимиз тарихида ҳам кескин бурилиш йили бўлди. Тўрт ярим миллион тоннадан ортиқ дурдона хирмон кўтарилди. Жами ҳосилнинг 40 процентдан кўпроғи машиналар бункеридан тўкилди. Тошкент ва Сирдарё деҳқонлари пахта йиғим-теримидек оғир, мураккаб меҳнатни тўла механизациялашга ўтиш ҳаракатини бошлаб бердилар ва буни амалда исботладилар. Шоймардон Қудратов машинада пахта териш бўйича жаҳон рекордини қўйиб, «зангори кема»ларнинг истиқболини намоён қилди. Машина билан мавсумда 300, 400, 500 тонна пахта териш одатий тус ола бошлади.

Буларнинг барчаси Урок ва Болға ҳамкорлигининг, ишчилар, деҳқонлар ва зиёлилар бирдамлигининг, партия ташкилотлари ишни маҳорат билан ташкил қила билганлигининг самарасидир. Чунки бу йил айниқса деҳқончилик учун сермашаққат келгани сир эмас. Сув танқислиги, турли табиий ноқулайликлар мўл ҳосил тақдирига таҳлика солиб турди. Аммо республикамиз партия ташкилоти ўз вақтида зарур чора-тадбирлар кўриб, одамларни катта ҳосил учун курашга отлантира билди, уларни жасоратли меҳнатга ундади. Барча ички ресурслар, ғайрат ва шижоат, кадрлар фаолияти пахта фронтига йўналтирилди. Натижада рўй берган қийинчиликлар мардона енгиб ўтилди. План ва социалистик мажбурият муваффақият билан бажарилди.

Лекин бу муваффақиятлар биз учун чегара бўла олмайди. Марди майдон пахтакорларимиз давлатимиз бераётган катта ёрдам ва техникага суяниб, эндиликда беш миллион тонналик «оқ олтин» хирмонини кўзламоқдалар. Шу мақсадда янги ер массивлари очиб қишлоқ хўжалик оборотига киритиш юзасидан кўпгина ишлар қилиняпти. Қарши чўлларини пахта водийсига айлантириш, Шеробод, Ёзёвон ерларини ўзлаштириш, Амударё сувини фаровонликка хизмат эттириш каби улуғвор ишлар амалга оширилмоқдаки, булар режаларимизнинг ҳаётий кучини тасдиқлаб туради.

Жонажон партиямиз ва совет ҳукумати халқимиз фаровонлигини янада ошириш борасида тинмай ғамхўрлик қилмоқдалар. СССР Халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1971—1975 йилларга мўлжалланган беш йиллик плани юзасидан КПСС XXIV съездининг Директиваларида бу ҳақда лўнда ва равшан қилиб, шундай дейилади: Беш йилликнинг асосий вазифаси — социалистик ишлаб чиқаришни юксак суръатлар билан ривожлантириш, унинг самарадорлигини ошириш, фан-техникани тараққий эттириш ва меҳнат унумдорлигини ўстиришни жадаллаштириш негизида халқ турмушининг моддий ва маданий даражасини анча юксалтиришни таъминлашдан иборатдир.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг Тошкент шаҳрида метрополитен қуриш ҳақидаги қарорини республикамиз меҳнаткашлари катта хурсандчилик билан кутиб олдилар. Ер остида қурилажак мармар қасрлар, пўлат магистраллар пойтахт аҳлининг оғирини енгил қилишга, унга қўшимча қулайликлар яратиш, шаҳримиз нуфузини янада оширишга хизмат қилади.

Биз янги — 1972 йилга қадам қўймоқдамиз. Янги, қутлуғ йилнинг оппоқ тонгини бахт ва шодиёна туйғулари билан қаршилар эканмиз, жонажон партиямиз раҳбарлигида, доҳий Ленин кўрсатган мунаввар йўлдан бориб, шонли Ватанимиз — СССР тузилганига 50 йил тўладиган муборак йилни, беш йилликнинг иккинчи йилини ҳам меҳнат зафарлари билан нишонлашга қатъий бел боғлаганлигимизни изҳор этамиз.

СССР МАРКАЗИЙ СТАТИСТИКА БОШҚАРМАСИНИНГ АХБОРОТИ

I

Саноат ходимлари **маданий-маиший ва рўзғор буюмлари** ишлаб чиқариш умумий ҳажми йиллик планини муддатидан олдин бажардилар. Мебель, сортли ва чинни-фаянс идишлар, мотоцикл ва мотороллерлар, мотовелосипед ва мопедлар, рўзғор химияси моллари ишлаб чиқариш йиллик плани муддатидан аввал бажарилди.

Йил охиригача пландан ташқари 60 миллион сўмлик мебель, 14 миллион сўмлик сортли ва чинни-фаянс идишлар, 14 минг дона мотоцикл ва мотороллерлар, 14 минг дона мотовелосипед ва мопедлар, йигирма миллион сўмлик рўзғор химияси маҳсулотлари ишлаб чиқарилади.

II

Денгиз транспорти ходимлари ички ҳавзаларда ва чегарадан ташқаридаги сув ҳавзаларида юк ташиш йиллик планини муддатидан аввал бажардилар.

Янгийўл районидаги «Ленинизм» колхозининг марказий устахонасида техника ремонти жадал бормоқда. Мавжуд сеялкаларнинг ҳаммаси ремонт қилиб бўлинди. Суратларда: юқорида илғор механизаторлар А. Комилов ва А. Мусаев, пастда моҳир механизатор Турғун Бўронов ўртоқлар иш устида.

А. Тўраев фотолари.

РАПОРТЛАР

◆ Фарғона сунъий тола заводида ацетат ипак ишлаб чиқарувчи цех янги маҳсулот бера бошлади. Бу — корхонанинг учинчи навбатидир. Бу ерда ўрнатилган асбоб-ускуналар тола ишлаб чиқаришни йилига бир неча минг тонна кўпайтириш имконини беради.

◆ Чирчиқ электр химия комбинатининг янги цехи топшириш учун тақдим этилди. Бу цех газланган сув солинадиган идишларга тўлдириладиган овқатбоп углекислота ампулалари ишлаб чиқаради. Цех ҳар йили ана шундай ампулалардан 25 миллионта ишлаб чиқара олади. Илгари Ўзбекистонда бундай корхона йўқ эди.

◆ Олмалиқ рўзғор химияси заводида ўрнатилган иккита поток линия — «Омса» ва «Херланд» линияларида ювиш ва тозалаш учун ишлатиладиган химиявий моддаларнинг биринчи туркуми ишлаб чиқарилди. Бу линияларни «Узбекшахтастрой» тресги йиллик пландан ташқари ўрнатиб берди. Олмалиқда ҳозиргача йилига 10,5 миллион сўмлик рўзғор химияси маҳсулотлари ишлаб чиқарадиган қувватлар ишга туширилди.

◆ Ўзбекистон ССР Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлигига қарашли ихтисослаштирилган «Узсантехгазмонтаж» тресги коллективи КПСС XXIV съезди қарорларини амалга ошира бориб, ажойиб меҳнат ғалабаларини қўлга киритмоқдалар. Улар қурилиш-монтаж ишларини тезлаштириш юзасидан социалистик мусобақани кучайтириб, тўққизинчи беш йиллик биринчи йили планини муддатидан илгари бажаришга муваффақ бўлдилар. Ҳозиргача 18 миллион 350 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишлари бажарилди. Трест қурувчилари яна йил охиригача планга қўшимча равишда 800 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишларини бажарадилар.

◆ Тошкент областининг қишлоқ хўжалик меҳнатчилари беш йилликнинг биринчи йилида давлатга чорвачилик маҳсулотлари сотиш халқ хўжалик планини муваффақиятли бажардилар.

Тайёрлов пунктларига 21800 тонна чорва мол ва парранда, 68100 тонна сут, 84 миллион дона тухум ва 1271 тонна жун топширилди.

Давлатга ана шу маҳсулотларни сотиш давом этмоқда.

◆ Республика коммунал хўжалик министрлигининг корхоналари ва ташкилотлари КПСС XXIV съездининг қарорларини амалга ошира бориб тўққизинчи беш йиллик биринчи йилининг коммунал хизмат кўрсатиш ва ремонт-қурилиш ишлари ҳажми жиҳатидан белгиланган планини 22 декабрда бажарди. Йил охиригача умумий иш ҳажми ўн миллион сўм ошириб бажарилди.

Бир йил мобайнида 182 километр водопровод тармоқлари қурилиб ишга туширилди, сув олиш иншоотларининг қуввати оширилади. Иссиклик энергияси ва иссиқ сув реализация қилиш топшириғи муддатидан илгари бажарилди.

Самарқандда темир бетон буюмлар полигони, Андижонда механика цехи, Беруний ва Тўрақўрғонда меҳмонхоналар муддатидан илгари фойдаланишга топширилди. Андижон билан Фарғонада янги троллейбус линиялари қурилди. (ЎзТАГ).

Советлар МАМЛАКАТИДА

✦ УКРАИНА

КПСС XXIV съездининг тарихий қарорларидан илҳомланган Украина меҳнаткашлари социалистик мусобақани кенг авж олдириб, саноат маҳсулотини реализация қилиш умумий ҳажми ва энг муҳим буюмларнинг кўпчилик турларини ишлаб чиқариш бўйича тўққизинчи беш йилликнинг биринчи йили планини муддатидан олдин, 28 декабрда бажардилар.

Саноатнинг кўпгина тармоқларига қарашли корхоналарнинг коллективлари юксак ишлаб чиқариш натижаларига эришдилар.

Йил охирига қадар пландан ташқари бир неча юз миллион сўмлик ҳар хил маҳсулот ишлаб чиқарилади.

✦ ҚОЗОҒИСТОН

Қозоғистон саноатининг ходимлари КПСС XXIV съезди қарорларини амалга ошириш учун ўтказилаётган социалистик мусобақани авж олдириб, маҳсулот реализация қилиш ва энг муҳим буюмларни ишлаб чиқариш бўйича 1971 йилги планни муддатидан олдин, 27 декабрда бажардилар. Маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми ўтган йилдагига нисбатан планда кўзда тутилган 7,3 процент ўрнига қарийб 8 процент кўпайди. Маданий-маиший буюмлар ва хўжаликбоп буюмлар ишлаб чиқариш ўн олти процент ортди.

✦ ЭСТОНИЯ

Эстония саноати ходимлари 1971 йилги планни муддатидан илгари бажариш учун социалистик мусобақани кучайтириб, маҳсулот реализация қилиш ҳажми бўйича ва энг муҳим буюмларнинг кўпчилик турларини ишлаб чиқариш йиллик планини 24 декабрда бажардилар. Ялпи маҳсулот ишлаб чиқаришнинг бутун ўсишига меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига эришилди.

✦ ТОЖИКИСТОН

Тожикистон саноати саноат маҳсулоти реализация қилиш бўйича ва буюмларнинг кўпчилик турини ишлаб чиқариш йиллик планини муддатидан олдин бажарди. Маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми ўтган йилдагига нисбатан 10 процент кўпайди. Маҳсулот ишлаб чиқариш бутун ўсишининг 80 процентига меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига эришилди. Йил охирига қадар қўшимча суратда бир неча ўн миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилади.

БУТУН КУЧИМИЗНИ ТЎҚҚИЗИНЧИ БЕШ ЙИЛЛИК ПЛАННИ БАЖАРИШГА БАҒИШЛАЙМИЗ

МОСКВАЛИКЛАРНИНГ ЯНГИ СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАРИ

Беш йилликнинг биринчи йили — 1971 йил муваффақиятли тугалланмоқда. Областлар, ўлкалар, республикаларнинг хўжалик энг муҳим тармоқларининг, илғор корхоналар ва қурилишларнинг меҳнаткашлари ўз зиммаларига олган социалистик мажбуриятларни бажарганликлари тўғрисида рапорт бермоқдалар.

КПСС Марказий Комитети ноябрь Пленуми ва СССР Олий Совети учинчи сессиясининг қарорлари совет кишиларининг кучига куч, ғайратига ғайрат қўшди, уларни янги меҳнат зафарларига, партия XXIV съездининг тарихий қарорларини амалга ошириш учун курашда янада юксак марраларга эришишга илҳомлантирди. Миллион-миллион меҳнаткашларнинг амалий ишлари ва СССР тузилганлигининг 50 йиллигини муносиб кутиб олиш юзасидан, 1972 йил планини ҳамда тўққизинчи беш йиллик топшириқларини муваффақиятли бажариш юзасидан қабул қилаётган социалистик мажбуриятлари буни яққол кўрсатиб турибди.

Меҳнаткашлар ўз зиммаларига янги социалистик мажбуриятлар олиб, асосий диққат-эътиборни юксак техника-иқтисодий ва сифат кўрсаткичларига эришишга, ишлаб чиқаришнинг самарадорлигини ҳар тарафлама оширишга, фан-техника тараққиёти суръатларини жадаллаштириш, прогрессив техника ва технологияни жорий этиш, меҳнатни илмий ташкил этиш билан боғлиқ барча ички резервлардан тўлароқ фойдаланишга қаратмоқдалар. Ватанимиз пойтахти Москва шаҳри меҳнаткашлар коллективларининг тўққизинчи беш йиллик ва 1972 йил планларини муваффақиятли бажариш юзасидан ўз зиммаларига олган социалистик мажбуриятидан иборат янги ижодий ташаббус бунинг учун ёрқин мисол бўла олади. Бу мажбурият қуйида эълон қилинмоқда.

Москва шаҳри меҳнаткашлари партия XXIV съезди шарафига социалистик мусобақани кенг авж олдириш асосида 1971 йилга олган мажбуриятларини муваффақиятли адо этдилар. Саноат корхоналари маҳсулотни реализация қилиш ҳажми ҳамда энг муҳим буюмларнинг кўпчилик турларини ишлаб чиқариш юзасидан йиллик планни муддатидан илгари, 24 декабрда бажардилар. Ишлаб чиқаришнинг бутун ўсиши меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига эришилди. Қурилишлар, транспорт, алоқа ва шаҳар хўжалиги ташкилотларининг коллективлари мажбуриятда белгиланган марраларга эришдилар.

Беш йилликнинг биринчи йили меҳнаткашларнинг юксак фидокорона меҳнати ва сиёсий активлиги билан нишонланди. Социалистик мусобақа давомида янада юксакроқ техника-иқтисодий ва сифат кўрсаткичларига эришишга қаратилган янги ватанпарварлик ташаббуслари вужудга келди.

Фан-техника тараққиётини жадаллаштириш ва ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш мақсадида Лихачев номли автомобиль заводи ходимларининг ташаббуси билан бошланган мусобақа тобора кенгаймоқда. «Динамо», Куйбишев номли заводлар, Калинин номли насос заводи, «Борец» ва бошқа корхоналардаги илғор ишчиларнинг ташаббуси билан меҳнат унумдорлиги бўйича беш йиллик охирига планлаштирилган даражага 1974 йилда етиб олиш учун мусобақа авж олган.

Пойтахт меҳнаткашлари Москвани намунали коммунистик шаҳарга айлантириш тўғрисида партия XXIV съезди қўйган вазифани бажариш учун курашга актив қўшилдилар. Меҳнаткашларни меҳнатга коммунистик муносабатда бўлиш руҳида тарбиялаш ишлари кучайтириб юборилди, меҳнат, турмуш шароитини ва аҳолининг дам олишини яхшилаш, фабрика, заводлар ва шаҳарлар территориясини обод қилиш чоралари кўрилмоқда.

Корхоналар ва ташкилотларнинг коллективлари ўзларининг бутун куч-ғайратларини барча техника-иқтисодий кўрсаткичларини анча оширишга, маҳсулотнинг сифатини яхшилашга, ишлаб чиқаришнинг самарадорлигини оширишга ва шу асосда 1972 йил планини ҳамда тўққизинчи беш йиллик топшириқларини муваффақиятли бажаришга бағишламоқдалар. Москва шаҳар меҳнаткашлари партия XXIV съезди, КПСС Марказий Комитети ноябрь Пленуми қарорларидан руҳланиб ва СССРнинг 50 йиллигини муносиб равишда кутиб олишга интилиб, ўз зиммаларига қуйидаги социалистик мажбуриятларни оладилар:

Саноатда маҳсулотни реализация қилиш ҳажми ва энг муҳим буюмларнинг кўпчилик турларини ишлаб чиқариш юзасидан 1972 йилги давлат планини муддатидан илгари, 25 декабрдан кечиктирмасдан бажарамиз. Кўпгина корхоналарнинг коллективлари ишлаб чиқариш ҳажми бўйича тўққизинчи беш йиллик топшириқларини Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 58 йиллиги кунида — 1975 йил 7 ноябрда бажарилишини таъминлайдилар. Бу эса умуман шаҳар саноати бўйича беш йиллик планни муддатидан бир ойдан ҳам кўпроқ илгари бажариш имкониятини беради. Маҳсулотнинг бутун ўсишига меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобидан эришамиз.

(Давоми иккинчи бетда)

КПСС ДЕЛЕГАЦИЯСИ ЧИЛИГА КЕЛДИ

САНТЬЯГО, 30 декабрь. (ТАСС). Чили Компартиясининг 50 йиллиги байрамида қатнашмоқ учун КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари А. П. Кириленко бошчилигидаги КПСС делегацияси бу ерга келди.

«Пудауэль» аэропортида КПСС делегациясини Чили Компартиясининг бош секретари Луис Корвалан, Компартия бош секретарининг ўринбосари Виктор Диас, Компартия Марказий Комитети Сиёсий комиссияси аъзолари, Чили Социалистик партияси Марказий Комитети бош секретарининг биринчи ўринбосари Адонис Сепульведа, шунингдек СССРнинг Чилидаги элчиси А. В. Басов ҳамда социалистик мамлакатлар дипломатия ваколатхоналарининг бошлиқлари кутиб олдилар.

«МЕТЕОР» ПАРВОЗДА

ТАСС АХБОРОТИ

1971 йил 29 декабрда Совет Иттифоқида Ернинг метеорологик йўлдоши — «Метеор» учирилди. Йўлдошни учиришдан кузатилган асосий мақсад оператив об-ҳаво хизматида фойдала[illegible] учун зарур бўлган метеорол[illegible] маълумотларни олишдан ибо[illegible].

Йўлдошга ўрнатилган аппаратлар нормал ишлаб турибди. Координациялаш-ҳисоблаш маркази олинаётган маълумотларни ишлаб чиқармоқда. Метеорологик ахборотни қайта ишлаш ва фойдаланиш учун СССР гидрометеорология марказига берилмоқда.

Коммунистлар ҳақида ҳикоялар

ДАРЁ ФАРЗАНДИ

(ЛАВҲА)

Қуёш зарҳал нурларини йиғиштириб олиб, шохлари ер сиртига тегай деб турган қайрағоч ортига кетди. Соҳилга қоронғи оқшом чўкди. Дарё қаттиқроқ шовуллай бошлади. Оғир юк ортган баржани шатакка олиб кетаётган кеманинг чўзиб-чўзиб чинқирганн эшитилди. Енгил шабада тутун исини учириб келди.

Салқинда эти жунжикдими, суҳбатдошим шамол суриб келтирган қум тепа устида ётган пуфайкасини елкасига ташлаб олди. Бурқираб тўш уриб, мавжланиб оқаётган дарёга тикилди-ю, хаёл қисиди, қоп-қора кўзларига ўйчанлик чўкди.

— Амунинг бир ҳовуч сувини сиғмирган одам унга умрбод боғланиб қолади. Дарёни ташлаб кет қаёққа кетолмайди... Отамнинг шу гапи хаёлимдан сира кўтарилмайди.

Ўшанда ўн саккиз — ўн тўққиз ёшлар чамасидаги йигит эдим. Эсимда, ҳар оқшом мактабдан қайтаркаман, шу соҳилда узоқ-узоқ турибқолардим. Бувилари-бувалари [illegible] дарёнинг шовқини [illegible].

Бир оқшом уйга қайтсам, дарё лабидаги чорпояда отам билан қўшнимиз Қайипберган оқсоқол суҳбатлашиб ўтирибдилар. Оқсоқолнинг кўзи менга тушди-ю, ҳазил аралаш менга қараб [illegible] баланд кетибди...

— Матмурод деймай бу ўғлингни у ёқ-бу ёққа юбориб ўқитасанми ё ўзингга ўхшаб бакенчи бўладими?

Оқсоқолнинг бу гапи отамга оғир ботди. Умр бўйи [illegible] кўзлари билан ўғирмасини [illegible] кафтига қоқаркан, деди:

— Хўш, бакенчи бўлсам нима қилипти? Олти хонали уйим, сигир-бузоғим бор. Кимдан камман. Яна нима керак менга... Мени шу дарё катта қилди, шу дарё боқди, шу ерда ўсиб-улғайдим. Ҳа. Амударёнинг хосияти катта. Бир ҳовуч сувини сиғмирган одам умрбод унга боғланиб қолади... Кемачи бўладими, бакенчи бўладими, ўғлимнинг ўз иши билади. Ихтиёри ўзида.

— Ҳазиллашдим Матмурод, ҳазиллашдим. Сенга тегиб кўрмоқчи эдим...

Икки оқсоқол бир пас жим бўлиб қолишди-да, яна ғинғир-ғунғур суҳбатлаша кетишди. Мен бўлсам отамнинг ўша гапини ўзимча мулоҳаза қилардим: «Бир ҳовуч сувини сиғмирган одам...» Дарёнинг бир ҳовуч сувини сиғмирган одам... Йўқ, дарё қаёққа кетмайди, шу дарё соҳилида қоламан...

...Йигит жим бўлиб қолди. Оёқлари остида ётган япалоқ тошни олди-да, чирпираб қилиб отиб юборди. Тош дарё юзида сакраб-сакраб тўлқинлар қаъридда йўқ бўлиб кетди. Қоллибек кулиб қўйди-да, гапида давом этди.

— Ўша кунлари дарё ўртасида тўғон қурилармиш, ГЭС бўлармиш деган гаплар юрарди. Дарҳақиқат кўп ўтмай Тахиатошда «Гидроэнергострой» бошқармаси тузилиб ҳар ердан одамлар кела бошлади. Аттестатни олгач, иш сўраб бошқармага борадиган бўлдим. Четроқ бўлгани учун бу ёқларга камдан-кам келардим. Келдиму ҳанг-манг бўлиб қолдим. Ҳамма ёқда одамлар, машиналар. Бульдозер ва экскаваторлар бехисоб. Ўрганмаган одамга қизиқ туюларкан. Анчагача қаерга боришимни, бошқарманинг қаердалигини кимдан сўрашимни билмай қаққайиб туриб қолдим. Бир вақт аллаким қулоғим таги таккинасида қичқирди:

— Ҳой йигитча!

Ўгирилиб қарадиму чўчиб тушдим. Кабинасининг устига соябон тутиб олган самосвал машина орқаси билан юриб келарди. Бир сакраб ўзимни четга олдим. Самосвал юриб бориб бетон қориштирган машина тагида тўхтади. Кузовга шовуллаб бетон қуйилди. Бояги мени чақирган кишини энди кўрдим. Тепасига фанер қопланган чорпояда пуфлаб-пуфлаб чой ичиб ўтирган, сочига оқ оралаган, ўрта ёшлар киши.

— Матмурод оқсоқолнинг ўғлимисан? Бакенчи Матмурод оғанинг?

Бош силкаб қўйдим.

— Отинг Қоллибекми?

— Ҳа.

— Менинг отим Марат Қойлпазаров. Иш сўраб келган бўлсанг чоғи. Мен бетончилар бригадириман. Хоҳласанг бирга ишлаймиз, розимисан?

Ҳаётимда биринчи марта менга иш таклиф қилган бу одам кўзимга дилкаш ва меҳрибон кўриниб кетди.

— Розиман, раҳмат...

Марат оға ҳақиқатан ҳам ажойиб одам экан. Ҳаш-паш дегунча ростмана бетончи бўлиб олдим. Аммо йигит деганга қирқ ҳунар оз дейдилар-ку. Отаулла Асанов, Виктор Германюк, Собир Гурбановлардан дурадгорликни ҳам, монтёрликни ҳам ўрганиб олдим. Бир йилда етти ҳунарли бўлиб қолдим.

...Суҳбатдошим ширин хотиралар оғушида ором олаётгандек дарёга тикилганича яна жимиб қолди. Олис-олисларда дарё белига қўндирилган кўприкдан ўтаётган автомашиналар карвонининг чироқлари милтирайди. Тўғон ёқда пайвандчининг қўлидан чиққан ўткир кўкимтир ёлқин тун бағрини қиличдек ёриб ялт этиб сўнди.

— Мана ўшанга ҳам тўрт йил бўляпти. Кечагина ўзим бола эдим. Бугун бўлса шогирдларим кўпайиб қолди. Уйландим. Женя ҳам мен билан бир бригадада. Ўғлимиз бор. Бахтлимиз. Коммунистман.

Коллектив бир оила бўларкан, унда ватанимизнинг ҳар еридан келиб ишлаётган турли миллат вакиллари бор. Ҳаммамиз ҳамжиҳатмиз.

Тўрт йил ўтибди қурилиш бошлангандан бери. Эҳ-ҳе, нене ишлар қилинмади дейсиз бу ерда. Саноат базаси, янги посёлка қурилди. Ўтган йили Аму дарёда тўғон қурилишини бошлаб юборган эдик. Шу тўғон пойдеворидаги 23 та секциянинг 21 таси, дарвоза ва уларни тутиб турадиган блокларнинг 22 тасини монтаж қилиб бўлдик. Балиқ ўтиши учун махсус шлюз қурилди, тўғоннинг сув ўтадиган қисмидаги дамбаларни бетон билан қоплаб бўлдик.

Қурилишнинг биринчи навбатини 1973 йилнинг 22 апрелида фойдаланишга топширишга қарор қилганмиз. Топширамиз ҳам. Бироқ йўл-йўлакай юз бераётган камчиликлар ҳаммамизни ҳам ташвишга солиб қўйяпти. Цемент тамом бўлди. Юмуртов карьерида тўғонга яроқли тош запаси тугаб қолди. Қурилиш тўхтаяпти. Бу масала партия йиғилишида муҳокама қилинди. Ҳамма коммунистлар ҳам бундай аҳвол билан келишиб бўлмайди, деган қарорга келишди. Мана, ўзингиз айтинг, тош ва қум деб қурилиш тўхтаб қолса, шу ерда ишлаётган кишиларга қандай таъсир қилади. Ахир юрт-эл бизнинг ишни тезроқ тугатишимизни сабрсизлик билан кутяптику. Амударё тарихида биринчи марта шу дарё билан беллашишга чиқилган экан, олдимизда ишга халақит берадиган тўсиқ бўлмаслиги керак.

... Қоллибек дарёга тикилганича жимиб қолди. Худди шу ерда баҳорнинг бир ҳафтаси мобайнида каналларга сув чиқариш учун тупроқ тўғон кўтарилган эди. Дарё уни ювиб кетди. Энди у темир ва бетондан қад кўтараётган тўғонни емиришга қасд қилгандек жаҳл билан тинмай бош урарди. Тўғон қурилишида иш давом этарди. Амударё тарихида биринчи марта унинг йўли тўсилмоқда эди...

— Кеча ишдан сўнг уйга қайтаётиб хаёл билан шу ерга келиб қолдим. Ҳов анави сада қайрағочнинг тагига ўтириб Амуга тикилганимча ўйга толдим. Қизиқ, дарё ҳадеб олдинга, фақат олдинга оқади. Қурувчиларимизни, дўстларимни умуман одамларни шу дарёга қиёс қиламан. Улар ҳам худди шу дарёга ўхшаб фақат олдинга интилишади. Фақат илгарилаб боришга ҳаракат қилишади. Шундай эмасми?

... Қоллибек аста ўрнидан турди. Дарё қаттиқроқ шовиллай бошлади. Тўлин ой тирмаша-тирмаша сада қайрағоч шохларига миниб олди-да, дарё юзига ҳовуч-ҳовуч кумуш танга соча бошлади. Аму кокиллари ой нурида қандайдир афсонавий тус олиб ўйнай кетди.

Р. ТУРСУНОВ.

СОВЕТ—СУРИЯ ДЎСТЛИГИ БАЙРАМИ

СУРИЯ МАДАНИЯТИ КУНЛАРИ ТАНТАНАЛИ РАВИШДА ЁПИЛДИ

Сурия маданиятининг СССРдаги кунлари Ўзбекистоннинг шаҳар ва қишлоқларида салкам ўн кун давом этди. Бу кунлар Сурия — Совет дўстлигининг чинакам байрами бўлиб қолди.

Бу байрам асосан Тошкент—Самарқанд, Урганч—Хива—Марғилон—Фарғона—Андижон маршрутлари бўйлаб ўтди, тантаналарда қатнашиш учун келган Сурия делегацияси ана шу маршрут бўйлаб сафар қилди. Ниҳоят СССРдаги Сурия маданияти кунларининг воқеалари яна Тошкентда давом эттирилди.

30 декабрь эрталаб матбуот, телевидение, радио вакиллари Сурия делегациясининг аъзолари билан учрашдилар. Матбуот конференциясида меҳмонлар Сурия халқининг ҳаёти тўғрисида гапириб бердилар, сафардан олган таассуротларини ўртоқлашдилар, ўтказилган учрашувларга юксак баҳо бердилар.

Кечқурун байрам эмблемаси — Сурия, СССР ва Ўзбекистон ССРнинг давлат байроқлари тасвирланган доира Тошкентдаги Ҳамза номли драма театри биносини безади. Бу ерда СССРдаги Сурия маданияти кунларининг Ўзбекистонда тамом бўлишига бағишланган тантанали йиғилиш бўлиб ўтди.

Йиғилишни Чет мамлакатлар билан дўстлик ва маданий алоқа қилувчи Ўзбекистон жамияти президиумининг раиси Ҳ. С. Шукурова очди.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, ташқи ишлар министри М. Турсунов нутқ сўзлади. У меҳмонларни байрамнинг муваффақиятли ўтказилганлиги билан табриклаб, қардош мамлакат билан бўлган бу учрашув Совет —Араб дўстлигини ривожлантириш ва мустаҳкамлаш учун катта аҳамиятга эга эканлигини таъкидлади.

Сафар вақтида суриялик дўстлар Совет ҳокимияти йиллари мобайнида ўзбеклар диёрида рўй берган жуда катта ўзгаришларни ўз кўзлари билан кўра олдилар. Республика шаҳар ва қишлоқларининг меҳнаткашлари Сурия халқи билан яқинроқ танишганликларидан хурсанд бўлдилар. Чунки Сурия халқининг эзгу фикр-ўйлари, умидлари ва орзулари совет кишиларига жуда яхши тушунарлидир. Суриялик дўстлар Совет Иттифоқининг дўстона ёрдамига таяниб миллий экономикани ривожлантираётганликларидан, Исроил босқинчиларига қарши курашда ўз мустақиллигини қаттиқ туриб ҳимоя қилаётган мамлакатнинг мудофаа қобилиятини мустаҳкамлаётганликларидан Ўзбекистон ишчилари, колхозчилари, зиёлилари ғоят хурсанддирлар.

М. Турсунов Ўзбекистоннинг барча меҳнаткашлари номидан дўст Сурия халқига бахт-саодат, равнақ ва янги турмуш қуришнинг ҳамма соҳаларида, агрессорларга қарши курашда муваффақиятлар тилади.

Суриялик меҳмонларга эсдалик совғаси — меҳнаткашларнинг улуғ доҳийси, халқлар дўстлиги ижодчиси Владимир Ильич Ленин портрети солинган чинни ваза давомли қарсаклар остида топширилади.

Сурия делегациясининг бошлиғи, меҳнат ва социал ишлар министрининг ўринбосари, Араб Социалистик уйғониш партияси регионал раҳбарлиги деҳқонлар бюросининг аъзоси Холид Дайюбга сўз берилади.

Республикангиз халқи, деди делегация бошлиғи, бизни ҳамма жойда самимий ва сидқидилдан кутиб олди. Бу учрашувлар совет халқи бизга ўзининг чинакам қардошлик ҳисларини билдираётганлигини кўрсатди. Бу кунлар бизнинг хотирамизда дўстликнинг ажойиб байрами сифатида узоқ вақт сақланиб қолади.

Биз республикангиз ҳақидаги энг яхши хотиралар билан жўнаб кетяпмиз. Сиз ҳаётнинг барча соҳаларида эришган муваффақиятлар — социализмнинг кўзга ташланиб турган самаралари, улуғ Ленин раҳбарлик қилган Октябрь социалистик революциясининг ғалабаларидир. Ўзбекистон эришган муваффақиятлар — Совет Иттифоқидаги барча халқлар эришган муваффақиятлардир. Бу муваффақиятлар жаҳондаги барча тараққийпарвар кучларни қувонтиради.

Холид Дайюб Сурия халқининг ҳаёти ва кураши ҳақида гапириб, Суриянинг тинчлик, тараққиёт учун, империалистларнинг Яқин Шарқдаги кирдикорларига қарши курашида унга мадад бериб турганликлари учун Совет Иттифоқига, барча совет кишиларига қизғин миннатдорчилик изҳор этди.

Йиғилиш тугади. Сурия Араб Республикаси, СССР ва Ўзбекистон ССР давлат гимнлари янграйди.

Ўзбекистон санъат усталари суриялик дўстларга, барча йиғилиш аҳлига концерт қўйиб бердилар. (ЎзТАГ).

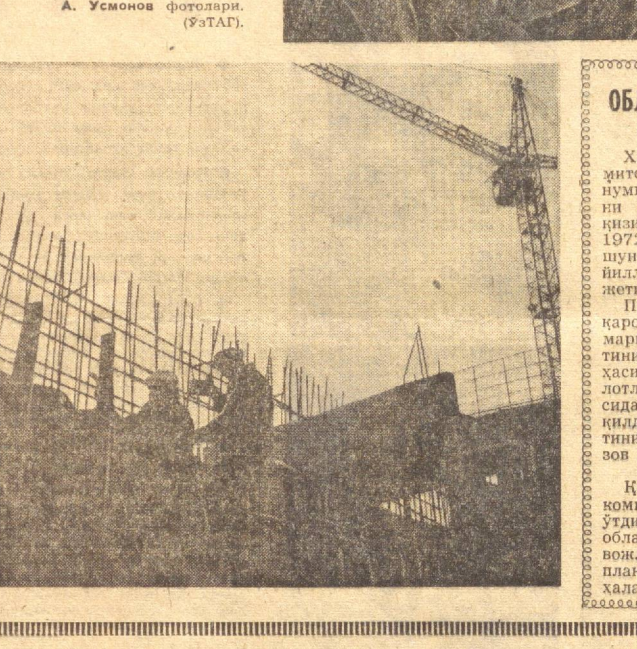

Тошкентда йирик универсал магазин қурилиши ниҳоясига етмоқда. ГУМда натта намойиш зали, қишки боғ, бежирим қафе бўлади. Юқоридаги суратда пешқадам қурувчилардан Е. Ноздрин (чапдан), Н. Прокофьев, П. Бирючинский ва З. Келимулин ўртоқларни кўриб турибсиз. Пастдаги суратда эса, қурилишдаги арматурачиларнинг иши акс эттирилган.

А. Усмонов фотолари. (ЎзТАГ).

ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТЛАРИНИНГ ПЛЕНУМЛАРИ

УРГАНЧ

Хоразм область партия комитетининг бўлиб ўтган пленумида область халқ хўжалигини ривожлантиришнинг тўққизинчи беш йиллик плани ва 1972 йилги плани лойиҳалари, шунингдек, областнинг беш йиллик иккинчи йилидаги бюджети муҳокама қилинди.

Пленум КПСС XXIV съезди қарорлари асосида кадрларга марксизм-ленинизм таълимотини ўргатишни яхшилаш соҳасида область партия ташкилотларининг вазифалари тўғрисидаги масалани ҳам муҳокама қилди. Область партия комитетининг секретари Р. Жуманиёзов доклад қилди.

ҚАРШИ

Қашқадарё область партия комитетининг пленуми бўлиб ўтди. Пленум қатнашчилари область халқ хўжалигини ривожлантиришнинг беш йиллик плани, 1972 йилги плани лойиҳаларини, шунингдек, областнинг беш йиллик иккинчи йилидаги маҳаллий бюджети лойиҳасини кўриб чиқдилар.

(ЎзТАГ).

ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ СЕССИЯСИ

ТЕРМИЗ, 29 декабрь. (ЎзТАГ). Меҳнаткашлар депутатлари Сурхондарё область Советининг сессияси бўлди. Область ижроия комитетининг раиси А. К. Каримов область ижроия комитетининг 1971 йилги иши тўғрисида ҳисоб берди.

Сессия беш йилликда ва 1972 йилда область халқ хўжалигини ривожлантириш давлат планларини, шунингдек тўққизинчи беш йиллик иккинчи йили маҳаллий бюджетини ва 1970 йил бюджетининг ижроси тўғрисидаги ҳисоботни тасдиқлади.

Сессия ишида Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари И. В. Марцинюк қатнашди.

БУТУН КУЧИМИЗНИ ТЎҚҚИЗИНЧИ БЕШ ЙИЛЛИК ПЛАННИ БАЖАРИШГА БАҒИШЛАЙМИЗ

(Боши биринчи бетда).

Халқ хўжалигида техника тараққиётини белгилаб берувчи саноат тармоқларининг корхоналарида ишлаб чиқаришни жадал суръатлар билан ривожлантиришни таъминлаймиз. Машинасозликда маҳсулот ишлаб чиқаришни беш йил мобайнида 60 процент, шу жумладан автомат линияларни 70 процент, программа билан бошқариладиган станокларни 3 баравар, электр двигателларни 2,1 баравар, автомобилларни 44 процент, приборлар ва автоматлаштириш воситаларини 66 процент, радио саноати буюмларини 1,7 баравар кўпайтирамиз.

Саноат барча тармоқларининг корхоналарида халқ истеъмол моллари ишлаб чиқаришни анча кўпайтирамиз, хилини ва сифатини яхшилаймиз. Енгил саноат, озиқ-овқат, гўшт, сут ва маҳаллий саноат корхоналарида техника даражасини ошириш негизида шу беш йилликда меҳнат унумдорлигини анча оширишга эришамиз ва тикувчилик буюмлари ишлаб чиқаришни 280 миллион сўм, устки трикотаж ишлаб чиқаришни 3,1 миллион дона, пайпоқларни 15 миллион жуфт, жун газламани 15,8 миллион квадрат метр, колбаса маҳсулотларини 59 минг тонна, шунингдек маҳсулотнинг бошқа турларини кўпайтиришни таъминлаймиз.

Оғир индустрия корхоналарида маданий-маиший ва рўзғор буюмлари ишлаб чиқаришни беш йиллик мобайнида 1,5 баравардан зиёд, шу ж[illegible]дан станоксозлик, инструмент[illegible]лик ва асбобсозлик заводлари[illegible] 2,1 баравар, электр техника [illegible]орхоналарида 1,8 баравар, енгил саноат ва озиқ-овқат саноати машинасозлигида 2,3 баравар кўпайтирамиз.

Ички хўжалик резервларини сафарбар этиш ва иқтисодий тежашни кучайтириш йўли билан беш йил мобайнида пландагидан ташқари салкам 500 миллион сўм, шу жумладан 1972 йилда 110 миллион сўм фойда оламиз.

Ишлаб чиқарилувчи маҳсулотларнинг конструкцияларини мунтазам равишда такомиллаштириш, ишлаб чиқариш технологиясини яхшилаш, маҳсулот сифатини ошириш, хом ашё, материал, ёқилғи, энергияни тежаб сарфлаш, чиқит ва нобудгарчиликларни анча қисқартириш ҳисобига ҳар йили камида ўн минг тонна қора металл, 1100 тонна рангли металл, 50 минг тонна ёқилғи, 150 миллион киловатт соат электр энергияси, 160 тонна калава, 60 тонна пахта ва бошқа кўп хил хом ашё ва материаллар тежалишига эришамиз. Шу беш йилликда камида 1300 хил маҳсулотни давлат сифат белгисини олиш аттестациясига тайёрлаймиз.

Ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш мақсадларида фан ва техника тараққиёти суръатларини тезлаштириш, корхоналарни реконструкция қилиш ва техника жиҳатидан қайта ускуналаш, илғор тажрибани тез жорий этиш, ишлаб чиқаришни комплекс механизациялаш ва автоматлаштириш, технологияни такомиллаштириш борасида катта программани амалга оширамиз. 1971—1975 йилларда 26 корхонада, 730 цех ва участкада, шу жумладан 1972 йилда уч корхона, 155 цех ва участкада ишлаб чиқаришни комплекс механизациялаш ва автоматлаш амалга оширилади. Беш йил мобайнида 1500 автоматлашган ва поток механизациялашган линиялар ишга туширилади ҳамда неча ўн минг дона юксак унумли янги машина ускуна ўрнатилади. **Ишлаб чиқаришни янада механизациялаш ва автоматлаш ҳамда прогрессив технология процессларини жорий этиш ҳисобига қўл меҳнатида банд бўлган ишчилар солиштирма салмоғи 16-17 процент камайтирилади.**

Корхоналар, илмий-тадқиқот институтлари ва конструкторлик бюролари коллективларининг биргаликдаги куч-қуввати билан беш йил мобайнида энг яхши намуналар даражасидаги 2950 хил, шу жумладан 1972 йилда 590 хил янги машина, станок, автомат линия, технология процессларини бошқариш ва контроль қилиш системалари, электрон асбоблар ва бошқа хил асбоблар ишлаб чиқарилади ва ўзлаштирилади. 18500 янги хил ва моделдаги газлама, трикотаж, пойафзал, мебель, озиқ-овқат маҳсулотларини ишлаб чиқариш ўзлаштирилади. Шулардан 3500 хили ва модели 1972 йилда ўзлаштирилади.

Қурилишда капитал маблағларни йиғиш, индустриал базани ривожлантириш, қувватларни кўпайтириш ва улардан янада тўла фойдаланиш, ишлаб чиқариш ва лойиҳа-смета ишини такомиллаштириш ҳисобига қурилиш-монтаж ишлари ҳажми жиҳатидан 1972 йилги план 28 декабргача бажарилади. Кўпгина қурилиш ташкилотлари қурилиш-монтаж ишлари ҳажми ва меҳнат унумдорлиги жиҳатидан беш йиллик планни 1975 йилнинг 7 ноябригача бажариб қўядилар. Бу эса умуман қурилиш бўйича беш йиллик план ана шу курсаткичлар юзасидан кечи билан 1975 йилнинг 1 декабригача бажарилишига имкон беради.

Техника даражасини ошириш, прогрессив материаллар, конструкция механизмларни кенг кўламда жорий этиш ҳисобига қурилиш муддатлари қисқартирилади ва қурилиш ишлари самарадорлиги оширилади. Беш йил мобайнида меҳнат унумдорлигининг ўсиши 39 процентга етказилади ҳамда қурилишдаги смета нархи камида 3,5 процент пасайтирилади. Қурилиш сифати анча оширилади, объектларнинг камида 85 проценти «яхши» ва «аъло» баҳолар билан фойдаланишга топширилади.

Беш йилликда 7 миллион квадрат метрдан ортиқ ҳажмда ишлаб чиқариш бинолари, шу жумладан 1972 йилда 1 миллион квадрат метр ҳажмда ишлаб чиқариш бинолари қурамиз. Беш йилликда жами 27,6 миллион квадрат метр ҳажмида уй-жой биноларини, 155 мактаб биносини, 62 минг ўринли болалар муассасасини, 33 минг ўринли касалхона корпусларини, 79 поликлиника, 20 кинотеатр биносини, 1800 савдо ва умумий овқатланиш корхоналарини, 274 минг тонна картошка ва сабзавот сақланадиган омборларни фойдаланиш учун топширамиз. 1972 йилда жами 5,47 миллион квадрат метр ҳажмидаги уй-жой биноларини, 31 мактаб биносини, 56 болалар муассасасини, 29 касалхона корпусларини, 17 поликлиника, 4 кинотеатр биносини, 360 савдо ва умумий овқатланиш корхоналарини, жами 87,7 минг тонна сабзавот сақланадиган омборларни қурамиз.

Беш йилликда 26,7 километр узунликда, шу жумладан 1972 йилда 8,1 километр узунликда метрополитен йўлларини ишга туширамиз. 2000 километрдан ортиқ узунликда ер ости коммуникацияларини ва 4,25 миллион квадрат метрли шаҳар йўллари ва проездларини, шу жумладан 1972 йилда 450 километр ер ости коммуникацияларини ва 850 минг квадрат метр шаҳар йўллари ва проездларини қурамиз. Қурилиш индустрияси корхоналарида прогрессив қурилиш конструкциялари ва деталларини, шунингдек пардозлаш материалларини ишлаб чиқаришни кўпайтирамиз. Беш йилликнинг охирига бориб, уй-жой ва маданий-маиший қурилиш учун унификация қилинган буюмлар ва конструкцияларни умумий ҳажмга нисбатан камида 80 процент миқдорда ишлаб чиқаришни таъминлаймиз.

Темир йўл транспортида — 1972 йил планини 28 декабрда ва беш йилликнинг юк ташиш ҳажми бўйича топшириқларини 1975 йил 15 декабрда бажарамиз. Юк ташиш ҳажмининг кўпайтирилишига меҳнат унумдорлигини ошириш йўли билан эришамиз. 1972 йилда пландан ташқари 1 миллион тоннадан ошиқ ва беш йилликда 7 миллион тонна юк ортиб юборишни таъминлаймиз. Транспорт қурилиши министрлигига қарашли ташкилотлар билан биргаликда Курск, Белорус, Павелецк ва Ленинград вокзалларини реконструкция қиламиз.

«Главмосавтотранс» **автомобиль хўжаликларида** 1972 йил планини 27 декабрда бажарамиз, юк ташиш ҳажмини 4 процент ва аҳолига транспорт хизматини 7,7 процент оширамиз. Беш йиллик топшириқларини муддатидан бир ой олдин бажарамиз, юк ташиш ҳажмини 25 процент кўпайтирамиз ва пландан ташқари 12 миллион тонна юк ташиб оламиз.

Шаҳар аҳолисига пассажир транспорти хизматини яхшилаймиз 45 та ва шу жумладан 1972 йилда 14 та янги транспорт маршрутларини ташкил этамиз. Ишлатиш ва ремонт қилишни такомиллаштириш йўли билан транспорт составининг кўпроқ йўлга чиқарилишини таъминлаймиз.

Алоқа корхоналарида — беш йил ичида жами 650 минг номерли, шу жумладан 1972 йилда 130 минг номерли янги АТСнинг ишга туширилишини таъминлаймиз.

Қишлоқ хўжалигига ёрдамни кучайтирамиз, колхоз ва совхозларга машина, запас қисмлар ва материаллар етказиб бериш юзасидан квартал ҳамда йиллик топшириқларни муддатидан илгари бажарамиз. Қишлоқ хўжалик машиналарига пландан ташқари тежалган материаллар ҳисобига йилига 1,2 миллион сўмлик запас қисмлар ишлаб чиқарилишини таъминлаймиз. 1972—73 йилларда Москва областидаги корхоналар билан биргаликда силосбоп экинларни йиғиштириб оладиган 15 минг «Вихрь» комбайни ишлаб чиқаришни уюштирамиз. Сабзавотчилик ва чорвачиликдаги ишларни механизациялаш учун 1973 йилнинг охиригача камида 400 машина тайёрлаймиз. Беш йилликда Москва областидаги колхоз ва совхозлар учун шаҳар қурилиш ташкилотлари кучлари билан 200 миллион сўмликдан ортиқ, шу жумладан 1972 йилда 45 миллион сўмлик қурилиш-монтаж ишларини бажарамиз, шунингдек 120 минг квадрат метрдан ортиқ теплицалар, 20 минг квадрат-метр уй-жой ва бошқа объектларни барпо қиламиз.

Савдо-сотиқ ва аҳолига маиший хизматни анча юксак даражага кутарамиз. Чакана товар обороти бўйича 1972 йил планини 28 декабрда, умумий овқатланиш корхоналарида эса маҳсулот тайёрлаш планини 27 декабрда бажарамиз. Беш йиллик планнинг чакана товар обороти топшириқларини муддатидан илгари адо қиламиз ва аҳолига пландан ташқари 500 миллион сўмлик ҳар хил товар сотамиз.

Беш йилликда озиқ-овқат маҳсулотларига олдиндан заказлар қабул қилишни, масаллиқ, кулинария ва кондитер маҳсулотлар сотишни 1,4 баравар кўпайтирамиз. Беш йилликда 1600 магазинни савдонинг ўз-ўзига хизмат кўрсатиш методига кўчирамиз. 1972 йилда «Мосхлебторг» магазинларининг, беш йиллик охирига бориб барча сабзавот магазинларининг ўз-ўзига хизмат кўрсатиш методига ўтишини тугаллаймиз.

Маиший хизмат кўрсатиш ҳажми бўйича 1972 йил планини 29 декабрдан кечиктирмай бажарамиз. Беш йилликда маиший хизмат ҳажмини 1,5 баравар кўпайтирамиз, 1280 та янги корхонани ишга туширамиз. 1972 йилда 245 та маиший хизмат корхонасини очамиз.

Шаҳар хўжалиги корхоналари ва хизмати бўйича 1972 йил планини 25 декабргача ва беш йиллик топшириқларини 1975 йил 1 декабргача муддатидан илгари бажарамиз. 18,3 миллион квадрат метр уй-жой, шу жумладан 1972 йилда 2,3 миллион квадрат метр уй-жойни планда кўзда тутилган тарзда ремонт қилиб турамиз, 17 миллион квадрат метр бино фасадларини, шу жумладан 1972 йилда 208 миллион квадрат метр бино фасадларини ремонт қиламиз; эскириб қолган лифтларни янгилари билан алмаштирамиз ва 1300 та янги лифт қурамиз.

Беш йилликда квартираларни ремонт қилиш юзасидан аҳолига кўрсатиладиган хизмат ҳажмини 3 баравар оширамиз, 1200 кўча ва проездларда ёритиш шохобчаларини реконструкция қиламиз, шаҳар территориясида жами 3 минг гектар майдонни кўкаламзорлаштирамиз.

Илмий—тадқиқот ва лойиҳалаш конструкторлик ташкилотларининг коллективлари бутун куч-ғайратни энг актуал проблемалар юзасидан тадқиқотлар ўтказишга, перспектив ва йиллик тематик планларни муваффақиятли бажариш ҳамда уларни ишлаб чиқишнинг ғоят самарали бўлишини таъминлашга қаратиш мажбуриятини олдилар. Ишлаб чиқаришни техника билан қайта қуроллантириш, тамомила янги машина ва механизмларни, материал ва технология процесслари вужудга келтириш ҳамда ўзлаштириш, маҳсулотнинг сифатини яхшилаш ва буюмларга материал сарфлашни қисқартириш вазифаларини ҳал этишда саноат корхоналари билан ҳамкорликни кучайтирамиз. Тугалланган ишларни практикага жорий қилиш муддатларини қисқартирамиз, тажриба-эксперимент базасини мустаҳкамлаймиз, тажриба тариқасида ишлаб чиқарилган маҳсулот нусхаларини пухта тайёрлаб берамиз.

Илмий ташкилотларнинг ходимлари шу беш йилликда 45 саноат корхонаси ва бирлашмаларида ишлаб чиқаришни бошқаришнинг автоматлаштирилган системаларини вужудга келтиришда, электрон-ҳисоблаш техникасидан самаралироқ фойдаланишни таъминлашда ёрдам берадилар.

Маданият ва санъат ходимлари КПСС XXIV съезди ижодий зиёлилар олдига қўйган вазифаларни амалга оширишга қўшадиган ҳиссаларини кўпайтирадилар, совет кишиларини коммунистик руҳда тарбиялашга актив ёрдам берадилар. Пойтахт ёзувчилари, рассомлари, композиторлари, кино ва театр ходимлари улуғ даврга муносиб бўлган ва Ватанимизни, партияни, совет халқини улуғлайдиган энг муҳим замонавий мавзуларда ва тарихий-революцион мавзуларда янги асарлар яратадилар.

* * *

Москва меҳнаткашлари КПСС тарихий XXIV съездининг қарорларини амалга ошириш учун куч ва меҳнатимизни аямаймиз, коммунистик қурилишнинг улуғвор планларини амалга ошириш учун муносиб ҳиссамизни қўшамиз, деб Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ленинчи Марказий Комитетини ва Совет ҳукуматини ишонтирадилар.

САНОАТ, ҚУРИЛИШ, ТРАНСПОРТ, ШАҲАР ХЎЖАЛИГИ КОРХОНАЛАРИ ВА ТАШКИЛОТЛАРИ, ФАН ВА МАДАНИЯТ МУАССАСАЛАРИ КОЛЛЕКТИВЛАРИ БУ СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАРНИ МОСКВА ШАҲАР МЕҲНАТКАШЛАР ВАКИЛЛАРИНИНГ ЙИҒИЛИШИДА МУҲОКАМА ЭТИБ, ҚАБУЛ ҚИЛДИЛАР.

Қувончли телеграммалар

НУКУС, («Совет Ўзбекистони» мухбири). Қорақалпоғистон Автоном республикаси чорвадорлари 13 минг центнер ўрнига 14398 центнер жун топшириб зафар қучдилар. Планнинг муддатидан олдин бажарилишида Тўрткўл, Беруний, Қўнғирот, Тахтакўпир районларининг ҳиссаси катта бўлди.

Р. ЕШИМБЕТОВ.

⊙

Чироқчи районининг чорвадорлари 2930 тоннадан зиёд серқаймоқ сут етказиб бериб планни бажардилар. Бу ғалабага Ильич номли, Охунбобоев номли ва «Кўкдала» совхозларининг чорвадорлари салмоқли ҳисса қўшдилар.

П. ГАДОЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

⊙

Қорақалпоғистон Автоном республикаси чорвадорлари 162 минг тонна ўрнига 162300 тонна сут топшириб, йиллик планни муддатидан олдин бажаришга эришдилар. Тўрткўл, Амударё, Хўжайли, Нукус районлари бу зафарга ўзларининг муносиб улушларини қўшдилар.

⊙

Уйчилик оқчашма соҳиблари 2695 тонна серқаймоқ сут етказиб бериб, йиллик топшириқларини ортиғи билан ўриндадилар. Чорвадорлар ютуғида «Қизилравот» совхози, «Комсомол», «Ленинград» ва Жданов номли колхозларнинг улуши катта бўлди.

Қ. ТУРАЕВ.

Муҳташам сарой

«Худонинг қўлидан келмаган ишнинг уддасидан чиқибсизлар, офарин!» — Қизилқум қўйнида барпо этилган замонавий Навоий шаҳри бунёдкорларининг мўъжизали меҳнатидан завқланган француз журналисти Жон Мораба шундай деб таъкидлаганди. Чиндан ҳам бинокорлар бу ерларни обод қилишда қаҳрамонлик кўрсатмоқдалар. Янги йил арафасида яна бир иншоот қад кўтарди: шаҳарнинг энг катта маданият саройи барпо қилинди. Кимёгарлар, геологлар, энергетиклар шаҳри меҳнаткашларига бу маданият даргоҳи янги йил чин арафаси кунида муносиб туҳфа бўлди.

Маданият саройи қисқа вақтда тикланди. Уни барпо этишда темир-бетон плиталар билан бир қаторда мармар, керамика каби материаллардан ҳам кенг фойдаланилди. 720 ўринли бу саройда каттакон зал, қироатхона, турли тўгараклар учун алоҳида хоналар бор. Иморатнинг сирти Шарқ услубига хос меъморчилик намуналари асосида қурилган.

Маданият даргоҳини фойдаланишга топширишга бағишланган тантанали йиғилишда Навоий шаҳар қурилиш бошқармасининг бошлиғи В. Булать гулдурос қарсаклар остида муҳташам саройнинг рамзий калитини ундан фойдаланувчилар вакили — Ленин орденли маъдан саралаш комбинати директори, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони А. Петровга топширади.

Т. НАЗИРОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

СОВЕТ КИШИСИ УЧУН

Ўзбекистон ССР Енгил саноат министрлиги корхоналарининг коллективлари маҳсулот реализация қилиш йиллик плани бажарилганлиги тўғрисида 21 декабрьда рапорт бердилар. Халқ истеъмоли товарлари ишлаб чиқаришнинг ўсиши ўтган йилдагига нисбатан 13 процентни ташкил этди. Андижон, Бухоро, Наманган, Самарқанд, Хоразм область ижроия комитетлари ва Тошкент шаҳар ижроия комитети маҳаллий саноати бошқармаларининг корхоналари ходимлари айниқса яхши меҳнат қилишди.

КЎРГАЗМАГА МАРҲАМАТ

Ўзбекистон Театр жамияти республика Рассомлар союзи билан ҳамкорликда «Билимлар уйи»нинг кўргазмалар залида истеъдодли ёш ижодкорлар асарлари асосида тайёрланган кўргазма ташкил этди.

Тошкент театрларида ишлаб, ижод қилаётган В. Акудин, Ю. Брим. А. Жибоедов, Р. Тумановларнинг «Олтинчи июль», «Йўлчи юлдуз», «Мария», «Ягона гувоҳ», «Золушка», «РВС», «Оқариб кўринар елкан» спектаклларига ва «Гўзал Галатея», «Гурий Львович Синичкин», «Фотиманинг саргузаштлари» каби қўғирчоқ театри постановкаларига ишлаган эскизлари ва бошқа ёш рассомларнинг асарлари кўргазмадан ўрин олган.

Л. УНДЕРОВА.

ҚИШ бекорчилик эмас. Буни яхши тушунган механизаторлар ўз агрегатларини ремонтдан чиқармоқдалар. Бу ишда пешқадамлик қилаётган хўжаликлардан бири Урта Чирчиқ районидаги Охунбобоев номли колхоздир. Суратда: (чапда) Ж. Султонов ва А. Мирзабоев ўртоқлар ўзлари ремонт қилаётган машиналарнинг сифатини текширмоқдалар. Унгда (юқоридан) Андижон районидаги «Партия XXII съезди» колхози механизатори Мадамин Йўлдошев Избоскан районидаги «Ленинград» колхозида қишлоқ хўжалик техникасини сифатли ремонт қилаётган ўз ҳамкасби Собир Фозиловдан қолишмаётир.

А. Тўраев ва Г. Кечкин фотолари.

ЁШЛИК БИЛАН ЮЗМА-ЮЗ

Саида ЗУННУНОВА

ҲИКОЯ

Ҳакимжон талабалик йилларида кўп нарсаларни орзу қилган эди. Бу орзулари баъзан ўзига кулгили кўринар, лекин, барибир, юрагининг аллақаерида уларни пинҳоний асрарди. Ўзи таълим олган даргоҳга уни ишга таклиф этишганида, ўша талабалик йилларини, бировга айтишдан андиша қилиб, дилида пинҳон тутган ўша орзуларини яна бир эслади.

Урушнинг охирги йили эди. Турмуш оғир. Эркаклар фронтда, ҳамма юмуш хотинларнинг елкасида эди. Ҳакимжоннинг отаси ҳам урушга кетган. онаси колхозда ишлар, рўзгор тебратиш ҳар қанча қийин бўлса ҳам, ўғлининг ўқишдан бир кун-ярим кун қолиб кетишига йўл қўймасди. Уруш тугаган йили Ҳакимжон ўрта мактабни тамомлади. Хурсандчилик устига хурсандчилик бўлиб отаси ҳам соғ-саломат қайтиб келди. Лекин ҳеч қанча вақт ўтмай, онаси қаттиқ бетоб бўлиб қолди. Касалхонада ҳам, уйда ҳам узоқ ётди. У баъзан оғриқ азобидан шунчалар қийналар, докторнинг кўзларига шунчалик илтижо билан термулардики. Ҳакимжон уни эслаганда ҳали-ҳали юраги зирқирайди. Она ана шу касал билан оламдан ўтди. Ҳакимжон онасининг докторга термулган илтижоли кўзларини сира унутолмасди. У докторликка ўқишни ўйлаб қолди. Отаси ҳам йўқ демади. Топган-тутганини белига тугиб, ўқишга жўнатди...

Дарслар бошланиб кетди. Институт ҳам тикланар, бағридан фронтга жўнаб кетганларнинг омон қолганлари қайта бошлаган, машғулотлар борган сайин жиддийлашарди. Қанчалик қийин бўлган эди, ўшанда. Ҳакимжон тунни тонгга уларди. Бир нафас тамадди қилиб олганини ҳисобламаса, тун ҳам, кун ҳам китобга тикилгани-тикилган эди. Бир ёнида луғат, бир ёнида китоб билан кечалари озгина мизғиб оларди, холос. Ўқитувчилар ундаги ҳаракатни фаҳмлашди, қўлларидан келган ёрдам ва яхшиликни аямадилар.

Ҳакимжон институт дарвозасидан кириб, то кафедрага чиққунча ана шуларни ўйлади. Институт ҳовлисидаги гуллар ҳали кўркини йўқотмаган, ҳамма ёқ чиннидек тоза. Студентларнинг ҳаммаси ҳам чиройли, башанг кийинишган. Улар янги келган бу домлага ҳурмат билан салом бериб, йўл бўшатишади. Шивирлашиб алланарсаларни гаплашиб қолишади. Ҳакимжон уларни кўриб яна ўзининг ёшлигини эслади. Қийин эди у вақтлар Бунақа турли-туман ипакликлар, бунақа бежирим костюмлар, нейлону капронлар қаёқда эди. Группаларидаги энг чиройли, энг бадавлат қиз Муқаддам ҳам бундай кийимларни билмасди. Ҳакимжоннинг дилида пинҳон қолиб кетган яна бир орзуси эсга тушди. Қаерда экан улар? Бола-чақали бўлиб кетишгандир.

Ҳакимжон чаққон қадамлар билан зинадан кўтарила бошлади. Бугун лекциядан чиқиб касалхонага бориши керак. Консультацияга чақиришган.

Ҳакимжон касалхонага борганида фавқулодда бир ҳолат устидан чиқиб қолди. Врачлар қандайдир бир йиғиндан тарқалишарди. Улар кўнгилсиз бир воқеани муҳокама қилишгани авзойиларидан билиниб турарди. Клиника бош врачи кўришмоқ учун Ҳакимжонга қўл чўзар экан:

— Врачларнинг номини мана шуналар булғайди, — деди ғазаб билан, — дипломини бекор қилиш керак буларнинг. Қани, марҳамат, профессор.

Ҳакимжон одамлар тарқаган хонадан бўшашиб чиқиб келаётган кишига кўзи тушдию, тақҳа тўхтаб қолди. У одам кўзини ердан олмас, афтидан зўрға қадам босарди. Ҳакимжон унинг ёнига келди.

— Мирза!

Мирза аста бошини кўтарди. Кўзлари бир нафас жовдиради. Кейин зўраки жилмайди.

— Ҳакимжон...

Улар қучоқлашиб кўришишди. Ҳакимжон соатига қаради.

— Буни қаранг-а. Бир гапиришсак бўларди.

— Кутиб тураман.

— Узоқ ўтириб қолармикансиз?

— Майли, кутаман. Бемалол.

Ҳакимжон шошиб кириб кетди. Аввал бир даста касаллик тарихи билан танишди. Кейин палатама-палата юриб уларни бир-бир кўриб чиқди. У иш билан қаттиқ машғул бўлиб кетганидан вақтнинг ўтганини ҳам, Мирзанинг кутиб турмоқчилигини ҳам унутган эди. Ҳовлига чиққанидагина буни эслади. Мирза шу ерда эди.

— И-е, ҳали ўтирибсизми?!

— Вақтим бемалол. Неча йиллардан бери энди кўришдик. Номингизни эшитардиму, ўзингизни кўрмасдим. — У Ҳакимжоннинг тирсагидан ушлади, — Муқаддамга телефон қилдим. Ҳозир бизникига борамиз.

— Қандай бўлар экан. Уйдагилар билмайди.

— Телефон қилиб қўярмиз. Йўқ деманг энди.

Ҳакимжон ҳалиги гаплар Мирзанинг устида бўлганлигини ҳам, ҳозир унинг бирон киши билан гаплашишга муҳтожлигини ҳам сезарди. Шунинг учун ҳам йўқ деёлмади. Улар тоза асфальт йўлкадан аста юриб кетишди. Сув пуркаб турган фонтанчалар атрофидаги гулларнинг барги ҳали ҳам тоза ва яшил, улар майда томчилардан майингина титрар, шабнамда ювилгандек беғуборлиги кўзни яшнатиб, дилга енгиллик, ҳузур берарди. Улар кўчага чиқишди. Манзара каби ҳаво ҳам кескин ўзгарди. Мирза бир зумда ўткинчи таксилардан бирини тўхтатди.

— Қани, марҳамат.

Ҳакимжон ночор машинага чиқди. Мирзанинг шунча кутиб тургани, бунинг устига кайфияти ҳам яхши эмаслиги Ҳакимжоннинг тилини боғлаб қўйганди. Бундан ташқари, Муқаддамни бир кўриш орзуси ҳам йўқ эмас эди. Унинг ҳамма орзулари рўёбга чиқди. Бир Муқаддамгина унинг ғарибона талабалик йилларидаги қўл етмас юлдуздек кўнглининг бир четида ўкинчми, армонми бўлиб қолган эди. Ўзининг қорнини зўрға тўйғазган, битта кўйлаги йиртилмагунча иккинчисини олишга қодир бўлмаган кўпинча трамвайга ҳам пули йўқлигидан пиёда юрадиган бир йигит қайси журъат билан қизга муҳаббат изҳор этсин. Яна Муқаддамнинг дадасини каттароқ хизматда дейишарди. Унга кўп йигитларнинг кўзи ўйнар, лекин Муқаддам кўпроқ Мирзанинг ёнида юрарди. Мирзанинг дадаси у вақтда институтнинг ҳурматли домлаларидан бири эди...

Машина катта йўлдан озгина бурилиб тўхтади. Ҳакимжонга таниш бўлган ўша катта дарвоза. Фақат аввалгидек тўқ жигарранг эмас, тўқ ҳаворангга бўялган. Машина овозини эшитибми, ўн ёшлардаги қизча эшик очди:

— Ассалому алайкум, — деди бир меҳмонга, бир дадасига қараб.

— Ваалайкум ассалом.

— Кичкинамиз.

Ҳакимжон қизчанинг тимқора сочидан силаб эркалатган бўлди-да, Мирзанинг таклифи билан ичкарига юрди. Ҳовли ҳали ҳам ўшандагидек. фақат иморатлар бир оз эскирганиданми, ёки кузнинг ноxуш шамолларидан шумшайган дарахту гуллардами, ишқилиб Ҳакимжоннинг кўзига аввалгидек файзли кўринмади. Улар суви тўхтатилган, ҳовузчасига ҳазонлар тўлган фонтан ёнидан ўтишиб, цемент зиналапоядан чиқа бошладилар.

— Қани, қани марҳамат, — деди Мирза уй эшигини очиб. Сочини баланд қилиб турмаклаган Муқаддам фартуғини ечганича кулиб унга қараб келарди.

— Буни қаранг-а, Ҳакимжонмисиз?! — У қўлини чўзди, — Келинг, қандай шамол учирди. Катта киши бўлиб кетибсиз-ку! — деди кейин шарақлаб кулиб.

— Ҳали ҳам ўшандай турибди деб ўйловдингизми? — деб кулди Ҳакимжон.

— Менинг эсимда ҳали ҳам ўшандақа эдингиз-да. Ҳай, Асалхон, —деди у уйдан чиққан бўйдоргина қизини чақириб, — Танишиб қўй: мен билан дадангнинг курсдоши. Ҳозир профессор.

Қиз ийманибгина қўл чўзди. Унинг ҳам сочи турмакланган, тор кўйлакда чиройли қомати бутун кўркамлигини кўрсатиб турарди. У Муқаддамнинг ёшлигига жуда-жуда ўхшарди. Муқаддам бир оз тўлишган бўлишига қарамай ҳали ҳам кўҳлик. бироз ажин тушган юзи ҳали ҳам тиниқ эди.

Улар узун коридордан ўтишиб, каттагина хонага киришди. Стол тузатилган, уй тоза ва саранжом, лекин мебеллар эски модадаги оғир ва бесўнақай эди. Шифтдаги биллур қандил ҳам домла давридаги, Ҳакимжон ҳар келганда унга қараб ҳаваси келиб қўядиган ўша қандил эди.

— Буни қаранг-а, — деди Муқаддам яна унга термулиб, — Кўча-кўйда учратсам танимас эдим. Жуда ўзгариб кетибсиз. Албатта уйланган дирсиз. Болалар кўпми?

— Бешта, ҳаммаси ўғил.

— Қуда бўла қолайлик бўлмаса,— деб ҳазиллашди Муқаддам. Ҳакимжон ҳам кулиб қўйди. Унинг юрагида пинҳон қолиб кетган ишқий изтиробларини Муқаддам билмас, балки шунинг учун ўзини эркин тутарди. Қизи чўзинчоқ лаганда гўшт олиб кирди. Орасига саримсоқ пиёз тиқиб, духовкада қип-қизил қилиб қовирилган гўштнинг хуш бўйи иштаҳа қўзғатди. Мирза қадаҳларни тўлдирди; Муқаддам Ҳакимжоннинг олдига тарелка қўйди.

— Ишдан эндигина келиб турган эдим. Телефон қилиб, Ҳакимжон билан борамиз деб қолди. Дабдурустдан тушунмадим. Қани, олинглар. Ҳозир овқат ҳам бўлади.

— Учрашганимиз учун, — деди Мирза Ҳакимжон билан қадаҳини уриштирар экан.

Ош кўтариб Муқаддам кирди. Столга қўйган муштлари устига бошини тираб, энгашиб олган Мирзага ҳавотирланиб қаради.

— Тенгдошларига қараганда тез қариди, — деди Муқаддам ачиниб,— Сира иши юришмайди, эрим бечоранинг.

Мирза бошини шарт кўтарди. Кўзларини сузиб, куч билан очди-да, хотинига жиддий қаради:

— Иши юришмас эмиш, — деди зарда билан, — Юришмас эмиш... Нимасига юришади?! — У кейинги икки сўзни овозини кўтариб алам билан айтди.

Мирза маст бўлиб қолган эди. Хотинининг чой тутган қўлини итариб, Ҳакимжоннинг елкасидан қучоқлади.

— Сен ёрдам сўраб уйига чақирди деб ўйлама, бир вақтдагидек. Ўтиб кетди, ҳаммаси, ошнам Ўнглаб бўлмайди. Ол, ошга қара.

Муқаддамнинг қистови билан Ҳакимжон ошдан бир-икки қошиқ еган бўлди-да, ўрнидан турди. Уни Муқаддам кузатиб чиқди.

— Хотинингизни олиб келинг, танишиб олайлик, — деди хайрлашишга қўл узатиб.

Кеч бўлиб анча салқин тушиб қолган, кўчада одамлар ҳам сийраклашган эди. Бўш таксилар ўтиб турганига қарамай, Ҳакимжон пиёда кетди. Нимагадир ҳозир пиёда юргиси келган эди. У ўзининг беш йил бирга ўқиган дўсти билан, биринчи муҳаббати билан ҳозиргина учрашди. Уларнинг тақдирини кўрди. Ўтганларни эслади. Ҳакимжон юпун, ночор яшаган вақтида, Муқаддам ҳам, Мирза ҳам тўла-тўкис ҳаётда эдилар. Мирза отасининг обрўсига суянар, дарс тайёрламасди. Чиройли костюм-шимларни кийиб, ўзига оро бериб юрар, кўп дарсларга кирмасди. Имтиҳон яқинлашиб қолганида, дарс тайёрлаймиз, деб Ҳакимжонни уйига олиб кетар, унга китоб ўқитиб қўйиб, ўзи мудраб ўтирарди. Онаси ширин-ширин таомларни пишириб олдиларига қўяр, отаси эртадан кечгача институтда бўлар, Ҳакимжон уни уйда кам учратарди. Мирза беш йил ўқиб бир марта ҳам «беш» баҳо олмаган. Домлалар отасининг юзидан ўтолмай зўрға «уч» қўйиб берардилар. Ўша пайтларда Ҳакимжон ҳайрон бўларди. Нега домла ўғлини қаттиқроқ қийин-қистовга олмайди. Яхши кўрганиданмикан. Ёки жонига тегиб индамай қўйганмикан. Бўлак бирон касбга ўқиса ҳам бошқа гап эди. Ҳакимжон нимагадир яна онасини эслар, бирон яхшироқ жарроҳнинг қўлига тушмаганлигидан ўлиб кетгандай туюлар, чаласавод доктор кимларнингдир заволи эканлигини ўйларди. Баъзан бу ҳақда Мирзага тушунтиришга уринса, Мирза истеҳзоли назар билан унга кулиб қарар, қўлини силтаб, эшитишни истамасди.

Мирза, афтидан, ҳозир ўзининг хатосини яхши тушунади. Лекин, энди бефойда, Буни ҳам билади. Отаси оламдан ўтган. Ундан қолган бир уй китобнинг чораги ҳам Мирзанинг калласига кирмади. Мана оқибати.

Ҳакимжон ёшликдаги дўстларини учратганидан хурсанд бўлса ҳам, кўнгли ғаш бўлиб қолди. Уларга ёрдам беришдан ожиз, бу энди ҳеч кимнинг қўлидан келмас ҳам эди. Улар ёшликнинг энг қимматли дамларини бекор ўтказганлари учун ҳам шунга маҳкум эдилар. Бу ҳаётнинг қонуни, буни ҳеч ким ўзгартиролмайди. Умр хатоси шунчаки ўтиб кетаверса, у хато бўлмасди. Қачондир бир куни грибонингдан ғиппа бўғгани, дунёни кўзингга қаро қилгани учун ҳам у хато дейилади. Бу оламда ҳамма нарса мутаносиб. Ҳам ёшликни, ҳам қариликни меҳнатсиз, нуқул роҳатда ўтказиб бўлмайди. Ёшликда меъёрдан чиққанинг учун мана энди жавоб берасан. Мирзанинг дадаси ҳам хато қилган. Шунинг учун ҳам бир вақтларда ниҳоятда обод, гавжум хонадондан файз кетибди.

Электр нурида дарахтларнинг олачалпоқ соялари майин титрар, Ҳакимжон папкасини қўлтиқлаганича, шошмай аста қадам ташларди. Скамейкада ўтирган йигитнинг ёнидаги қиз шахт ўрнидан туриб орқасини ўгириб олди. Ҳакимжон унга бефарқ қараб ўтган эди. Орқасидан қизнинг шивирлаб, янги домламиз, профессор, деганини эшитди. Нимагадир яна Муқаддамни эслади. Муқаддам ўша пайтларда ҳам қувноқ, эркин эди. Йигитларни писанд қилмас, Ҳакимжон ҳақида ўйлаб ҳам кўрмаган бўлса керак. Кейин хотини ёдига келди. Иши кўплигидан ҳамиша чарчоқ. кўпинча тажанг юрадиган хотини, эри учун ҳам. болалари учун ҳам ҳамиша ўз роҳатидан кечаоларди. Ҳакимжон хушёр тортиб атрофга қаради. Ҳавотир олиб ўтиргандир. Ўғилларини институтга ҳам юборгандир ҳали. Ўзи кўчага неча марта чиққандир.

Узоқдан пешанасидаги номерли чироғини ялтиратиб троллейбус келарди. Ҳакимжон шошиб бекат томонга юрди.

ДАЛАЛАР СУКУНАТИ...

ЛАВҲА

Нотинч, елдирим кузак шамоллари заррин япроқларни тўкиб бўлди. Ҳаво совуқ. Аммо тиниқлиги учунми қалинроқ кийинган одамнинг уйга киргиси келмайди. Ҳамма нарса тиниқлашаётганга ўхшайди. Ҳамма, ёзнинг тупроқ ҳароратига тухум пиширадиган жазирамаси, баҳорнинг инжиқ, серхархаша бола кўнглидай серёмғир кунлари, кузнинг серфайз далаларидаги шовқинли меҳнат суронлари ортда қолиб табиат туйғулари қуйилиб қолган кимсадай сокин тортиб қолган.

Далаларда фараҳли бир сукунат. Умр йўлини омади келиб бенуқсон, иштиёқ билан босиб ўтган мўйсафидга ўхшайди бугун далалар. Осмон ним кўкиш ҳарир рангида. Дала сукунатига сукутга чўмиб, жимгина қулоқ солсанг, кимдир сенга узундан-узоқ баҳорнинг туғилиши, ёзнинг етилиши, кузнинг қуйилиши ва оқибат қишда бир йиллик уларнинг якуни, туғалиши, оппоқ, бир қараганда ҳали минг йиллар ётадигандай бўлиб кўринган оппоқ қор остида яна эрка баҳорнинг дунёга келиши, умрнинг боқийлиги, дунёнинг кўнгил узиб бўлмас даражада гўзаллиги ҳақида эринмай ҳикоя қилаётганга ўхшайди.

Тошпўлат ака шулар ҳақида хаёл суриб бораркан бригада сувчиси Эгамназар Ғойибовга дуч келиб қолди.

— Эгамназар ака, ишларнинг кетиши қандай?

— Ёмон эмас, ука, кўриб турибсан, яхоб беришни тугатдик.

— Полларни жуда ҳафсала билан олган экансизлар. Тузук.

Эгамназар ака кетмонини елкасига ташлаб катта-катта қадамлаб нариги картага ўтиб кетди. Хаёл суриб кетаётган Тошпўлат аканинг хотирида эрталабки воқеа жонланди.

— Ота, биз билан чой ичмайсизми? — сўради ўғли Рустам.

— Йўқ, ўғлим, эрталабда кўнглим ҳеч нарса тортмайди, бир далани айланиб келиб иштаҳа билан ичамиз-да, кейин.

— Отаси, қизиқсиз-да, болаларга алоҳида, бир ўзингизга алоҳида чой қуйиб ўтирамanми, ичиб кетақолингда.

Доной холанинг бу гапидан кейин Тошпўлат ака «бунақа одатинг йўқ эди-ку, хотин» — дегандай бир қаради, шунинг ўзи кифоя қилди шекилли, Доной хола узр сўрагандай гуноҳкорона жилмайиб қўйди... Ҳозир борсам Доной нима қилаётган бўларкин, ўйлади Тошпўлат ака, рўзғор ташвишидан бошқа нимаям бўларди. Болаларнинг кир—чиридан бўшамайди бечора.

Хаёл дарё деганлари рост. Хоҳлаган томонга оқаверади.

...Бу йилги ишларимиз чакки бўлмади-куя, ўйлаб кетди Тошпўлат ака йўл-йўлакай. Э, лекин азаматларимиз ҳам бўш келишмади. Кечани кеча, кундузни кундуз демай меҳнат қилишди. Барака топкурлар 100 гектар ернинг ҳар гектари ҳисобига пландаги 19,5 центнер ўрнига 27 центнердан ҳосил хирмони кўтариш, мелиоратив ҳолати ёмон, шўрхок ерда ўзи етиладими, бу... пахтанинг 85 проценти биринчи сортга қабул қилинди.

Кўп йилларки, ҳосил йилдан-йилга камайиб борарди. Бригада планини мунтазам бажариб келаётган бўлса ҳам колхоз 12 йилдан буён планни бажаролмай районда энг қолоқ колхоз ҳисобланиб келарди. Колхоздаги бултурги ҳисобот-йиғилишда бунинг сабаблари очиб ташланди. Колхозчилар бир-бирини юз хотир қилмай масалага кескин ёндошишди.

— Мажлис, бир-биримиз билан тортишиб ўтириш билан иш битмайди.— деганди шунда Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, сувчи Бекни бобо Саидов,—еримизнинг қай даражада яроқсиз бўлиб қолганлиги ҳаммамизга беш панжадай маълум. Буни район раҳбарлари ҳам яхши билишса-да аҳвол ўзгармаяпти. Келинглар, биз талаб қилайлик. Туяга янтоқ керак бўлса, бўйнини чўзади, деган нақл бор-ку халқимизда.

Бу гап колхозда истиқомат қилувчи барча кекса-ёшнинг дилидан чиққанлиги учун бу йилги мавсумда район раҳбарлари ҳам эрта баҳордан тортиб Карл Маркс номли колхозда ҳосил етиштириш масаласига жиддий масъулият билан қарашди. Колхоз аҳли райондан керакли ёрдамни ўз вақтида олиб турди. Ер шўрини кетказиш мақсадида 22 километр узунликдаги зовур қазилди, гектарига 800 килограммдан ўғит солинди. Гектарига бир тонна фосфор солинган майдонлар ҳам бўлди. Бу майдонлардан 30 центнергача ҳосил олинди.

... Сирдарё область, Боёвут районидаги К. Маркс номли колхоз учун 1971 йилнинг қадами қутлуғ келди. Бу йилни колхознинг тарихий жағаёнида тикланиш йили бўлди, дейиш мумкин.

Колхознинг 780 гектарлик пахта майдонида тер тўккан колхоз аҳли куз келиб, ғалвир сувдан кўтарилган вақтда ҳар гектар ҳисобига планда кўрсатилган 18,3 центнердан ўрнига 24 центнердан ҳосил кўтаришди. Бу катта хирмонни тиклашда колхознинг Тошпўлат Шокиров, Душабой Шарипов, Ҳасанбой Жўраев, Муҳаммади Эрбобоевлар етакчилик қилаётган бригадалар алоҳида ғайрат билан ишлашди. Улоқ талашган чавандозлар шиддати билан ишлаган бу бригадалар басма-басига ишлашиб планларини октябрь ойининг биринчи ярмидаёқ бирин-кетин бажаришиб, мажбурият ҳисобига пахта топшира бошлашди.

—Аммо улоқни Тошпўлат олиб кетди, — дейди мароқ билан колхоз раиси, катта коллектив раҳбари Раҳмат Хатамов, 2 октябрь куни унинг бригадаси районда биринчи бўлиб, пахта тайёрлаш планини бажарди. Биз ўз ютуғимиз ҳақида гапирганимизда энг аввало, суянч тоғларимиз — механизаторларимиздан миннатдорлигимизни айтиб ўтишимиз керак.

Камсуқум, меҳнаткаш йигит Тошпўлат Расулов мавсумда 130 тонна, Карим Абдуқундузов 120 тонна, Ҳошим Жўраев 115 тонна, Бахтигул Расулова 70 тонналик ҳосил тўкишди. Марапат Ражабова, Ҳурсанд Тўхлиева, Бувзор Тўрақулова сингари теримчиларимизнинг ҳар бири 10-12 тоннадан теришди. Колхозда фақат пахта етиштиришдагина эмас қишлоқ хўжалигинининг ҳамма тармоқларида кескин бурилиш йили бўлди. Ем-хашак жамғариш плани 160 процент қилиб, давлатга пилла топшириш плани 126 процент, жун топшириш, ғалла экиш планлари 100-110 процент қилиб ортиғи билан адо этилди.

Далаларда фараҳли сукунат. Сукунатга сукут сақлаб жимгина қулоқ солсанг кимдир сенга инсонга бир мартагина бериладиган умрнинг завқ-шавқлари, ғалаба лаззати, дунёнинг кўнгил узиб бўлмас даражада гўзаллиги ҳақида берилиб ҳикоя қилаётганга, далалар сукунати келгуси йилнинг сершовқин, сурурли ғалабаларини ваъда қилаётганга ўхшайди.

Ҳалима ХУДОЙБЕРДИЕВА.

АХБОРОТ

БАЙРАМ ТОРТИҚЛАРИ

ЯНГИ ЙИЛ БОЗОРИ

Тошкент шаҳар ижроия комитети савдо бошқармаси уй-жой массивлари ва марказида ташкил этган 13 бозордан янги йил дастурхонига арзигулик нарсаларни харид қилиш мумкин.

Юздан зиёд бежирим дўкон ва павильонларда катталар ҳамда болалар учун мўлжалланган 1 миллион 200 дона совға кўз-кўз қилиб қўйилган. Урмон маликаси арчалар хонадонга файз киритади. Яшил меҳмонлар «сафи» бугунгача 120 мингдан ошиб кетди. Шаҳарликлар уларни 60 га яқин жойга ўрнатилган махсус дўконда танлашапти. Арча ўйинчоғи билан гўзал. Уни безовчи тақинчоқларни сотиш учун 25 магазинда алоҳида бўлимлар ишлаб турибди. Шаҳардан бироз четроқ жойларда «ғилдиракли» дўконлар хизмат кўрсатади. 30 дан кўпроқ магазинда харидорлардан озиқ-овқат маҳсулотларига буюртма қабул қилиняпти. Шу кунлари гўшт, балиқ ва тухум кўплаб сотилади.

ЭНГ БАЛАНД АРЧА

Арча, янги йил — болаларга катта қувонч. Бу сафар тошкентлик мактаб ўқувчилари роса яйрашадиган бўлди. Ун кунлик қишки таътил даврида спортчилар кошонаси — «Юбилей» саройи уларни чорлаб туради. Болалар бу ерда музга ўрнатилган арча атрофида новосибирсклик тенгдошларининг ўйинларини томоша қиладилар. Меҳмонлар П. Ершовнинг «Қанотли от эртаги» асосида тайёрланган муз устида балет ўйинларини намойиш этишади.

Шаҳарда энг бўйдор ва савлатли — 25 метрли арча В. И. Ленин номли майдонда ўрнатилади.

Ун кун давомида қишлоқ болалари шаҳарга дам олгани келишса, тошкентлик 10 мингга яқин ёшлар областнинг «Октябрь 10 йиллиги», «Қибрай» ва бошқа дам олиш уйларига бориб, катта программада концерт беришади. Республиканинг барча кинотеатрларида олдиндан тузилган репертуар бўйича фильмлар намойиш этилади.

КЎРКАМ ДАСТУРХОН

Байрам дастурхонини нафосатли қилиб тузаш манман деган уй бекасини ҳам ўйлатиб қўяди. Уста пазанда ва официантлар ҳунаримизни аямаймиз деб, турибшибди. Улардан шаҳардаги йирик ресторанлар қошида очилган консультация хоналарида маслаҳатлар олиш мумкин.

Янги йил кечасини биров оила даврасида ўтказишни хоҳласа, бошқалар коллективда — дўстлар билан ўтказишини ёқтиради. Бундай кишиларга шаҳар ресторан ва ошхоналаридан 50 тасида кўркам дастурхонлар мунтазир.

ТОШКЕНТДАГИ рўзғор холодильниклари заводида ҳар куни 250 дан ортиқ «Оазис-2» холодильниги ишлаб чиқарилмоқда. Суратда: назоратчи Валентина Мельникова тайёр маҳсулотларни кўздан кечирмоқда.

И. Глауберзон фотоси.

„СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ“ ГАЗЕТХОНЛАРИГА

КОММУНИСТИК АСРИМИЗНИНГ янги тонги ёришиб, 1972 йил кириб келаётган шу қутлуғ онларда Сиз азиз газетхонларни, барча меҳнат аҳлини қизғин муборакбод этамиз.

Ўтган 1971 йил ҳаммамизга чексиз қувончлар бахш этди,ҳаётимизни янада ёрқин чўққиларга кўтарди, қалбларимизда сира ўчмас ва келажак авлодлар ҳавас қиладиган тарихий воқелар қолдирди. Ана шу йили Ленин партиясининг тарихий XXIV съезди бўлиб ўтди. Социалистик мамлакатимизнинг буюк истиқболларини ифодаловчи улкан режалар тузиб берилди, Ватан экономикаси ва маданиятининг янада юксак марралари белгиланди. Янги, тўққизинчи беш йиллигимиз шахдам одим қўйди. Унинг биринчи йили ҳаммамизга забардаст ғалабалар олиб келди. Зотан, янги йил арафасида ҳар биримизнинг ўз жонажон Советлар Ватанимиз билан, серқуёш Ўзбекистонимиз билан фахрланиш ҳисларимиз чексиздир.

Қадрдон газетхонлар! Анъанамизга кўра янги йил бўсағасида Сизлар билан қисқача бўлсада, маслаҳатлашиб олиш биз, матбуот ходимлари учун айниқса қимматлидир. Редакциямизга йўлланаётган ҳар бир хат, Сизлар бераётган маслаҳат ва мулоҳазалар газетамиз ижодий коллективининг илҳом чашмаси, зеро, халқнинг ўз қўли, ўз ақлзакозати ва маслаҳати билан чиқарилаётган газета оммага яқинлиги билан кучли ва жанговардир. Партия ҳамиша ўз ғоявий қуроли курашчиларидан ҳар бир газета ва журналнинг чинакам халқ минбари бўлишини, унинг зарҳал саҳифаларида ишчилар, деҳқонлар, зиёлилар ҳаёти ҳар тарафлама чуқур ва мазмунли ёритилишини, замондошимизнинг гўзал, олижаноб фазилатлари, давримиз разведкачилари бўлган коммунистларнинг ташкилотчилик ва авангардлик роли ёрқин кўрсатиб берилишини, экономика ва маданий масалаларнинг принципиал ва илмий асосда ойдинлаштирилишини талаб этар экан, бу вазифалар, ҳеч шубҳасиз, азиз газетхонлар кўп сонли ишчи ва қишлоқ мухбирлари матбуот нашрларига яқиндан ёрдам берганларидагина ва доимо ўз хатлари, хабарлари, ранго-ранг материаллари билан актив қатнашиб турганларидагина муваффақиятли ҳал этилади. Шу боисдан ҳам Сизнинг соат сайин, кун сайин бизлар билан ижодий ҳамкорликда бўлишларингиз табиий ва завқлидир.

Матбуот нашрларига, жумладан «Совет Ўзбекистони» газетасига обуна бўлишнинг йил сайин ошиб бораётганлиги характерли белгилардир. Бу аввало партиянинг энг ўткир, энг халқчил идеология қуролига бўлган миллионлар меҳр-муҳаббати, ишонч ва садоқатининг тимсоли, кенг меҳнаткашлар оммаси сиёсий онги ва тушунчаси, маънавий бойлигининг беқиёс ўсиб бораётганлигининг ифодаси ва ниҳоят партия ташкилотларининг жойларда ўтказаётган жанговар таъсирчан идеология ишларининг самарасидир. «Совет Ўзбекистони» газетасига 1972 йил учун Андижон областида 74 минг, Фарғона областида 71 минг, Самарқанд областида 66 минг, Тошкент областида 57 минг, Наманган областида 53 минг, Қашқадарё областида 47 минг, Бухоро областида 45 минг, Сурхондарё областида 41 минг, Хоразм областида 35,5 минг, Сирдарё областида 31 минг ва Қорақалпоғистон Автоном республикасида 25 минг, Тошкент шаҳрида 36 минг нусхадан кўпроқ, обуна тўпланган экан, бу ана шу фикримизнинг яққол исботидир. Республикамиздан ташқарига эса 36 минг нусхадан ортиқ газета юборилади. Шундай қилиб 1972 йилда «Совет Ўзбекистони» қарийб 620.000 нусха нашр этилади.

Матбуот ходимлари, газетачилар, журналистлар, барча ижодий коллективлар, полиграфия саноатининг хизматчилари матбуот нашрларига кўрсатаётган бу иззат-ҳурматлари ва садоқатлари учун ҳамма газетхонларга, журналхонларга яна бир бор ташаккур изҳор этадилар. Бизлар ана шу ишонч даражасида бўлиш учун газетанинг янада мазмунли, таъсирчан, ҳаётнинг ҳамма соҳаларида юз бераётган воқеаларни ифодалаш ва ранго-ранг, жонли мисолларда баён қилиб бериш учун бутун ижодий маҳоратимизни, куч-қувватимизни сарфлайвераамиз.

Ҳурматли газетхонлар! Сизларни Янги йил билан кутлар эканмиз, ҳар бирингизга Ватанимиз бахт-саодати йўлида қилаётган яратувчилик ишларингизда улкан муваффақиятлар, янгидан-янги бахт-истиқболлар тилаймиз!

ЖАҲОН ОЙНАСИ

1971: ТИНЧЛИК ЭСТАФЕТАСИ

1971 йил ўз эстафетасини 1972 йилга топширмоқда. Ёгмиш биринчи йил биз, совет кишиларига нимаси билан азиз? Шу йил ичида кўп воқеалар бўлди. Бу воқеалар унга тарих йилномасида муносиб ўрин ажратиб беради. 1971 йилда Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XXIV съезди бўлиб ўтди. Бу йил янги, тўққизинчи беш йилликнинг биринчи йили, Марсни забт этиш йили бўлди. Мамлакатимизнинг гербн тасвирланган вимпел Марсга элтиб қўйилди. Европада «совуқ уруш» барҳам топа борди, кескинлик анча камайди. Ўтган йил тўғрисида фикр юритганингизда бошқа кўпгина муҳим воқеаларни ҳам эсга олиб ўтиш мумкин. Энг муҳими шуки, 1971 йил ленинча ташқи сиёсат бизнинг ва бутун инсониятнинг бахт-саодати — Ер куррасида тинчликни зўр ғайрат-шижоат билан ҳимоя қилаётганлиги тўғрисида ҳаммамизга янги ишонч бахш этди.

1971 йил кўкламида КПСС XXIV съезди минбарида ташқи сиёсий программа эълон қилинган чоғда чет эл прогрессив жамоатчилиги ва матбуоти уни якдиллик билан тинчлик программаси деб атади. Бу программа мавжуд уруш ўчоқларини тугатиш ва янги можароларнинг олдини олишдан тортиб коллектив хавфсизлик принципини амалга оширишгача, энг хатарли районларда ҳарбий кескинликни юмшатишни таъминлаш чораларидан тортиб ялпи қирғин қуролининг ҳамма турларини тақиқлашгача, мустамлакачилик ва ирқчиликни батамом тугатишдан тортиб турли ижтимоий тузумдаги давлатларнинг ўзаро фойдали ҳамкорлигини ривожлантиришгача тинчликни сақлашнинг барча асосий проблемаларини ўз ичига олади.

Совет Иттифоқи бу вазифаларнинг ҳаммасини якка-ёлгиз эмас, бошқа социалистик давлатлар билан мустаҳкам иттифоқ бўлиб ҳал этмоқда. Совет давлати ана шу социалистик давлатлар билан дўстлик ва ҳамкорликни мустаҳкамлашни ўз халқаро сиёсатининг асосий вазифаларидан бири деб билади. Ўтган йили социалистик мамлакатлар раҳбарларининг Қримдаги учрашуви, Совет раҳбарларининг Югославия, Венгрия, Болгария, Германия Демократик Республикаси, Вьетнам Демократик Республикаси ва Куба республикасига қилган визитлари умумий тинчлик манфаатлари йўлида жаҳон социализмининг қудрати ва бирлигини янада кучайтиришга ёрдам берди.

Ҳозирги халқаро аҳволнинг мураккаблиги тинчликсевар кучлардан ғоят ҳушёр бўлишни, ўз ҳаракатларини мувофиқлаштириб, доим шай бўлиб туришни талаб этади. Ташқи сиёсатнинг энг муҳим, асосий масалалари юзасидан социалистик давлатларнинг позицияларини, ҳаракатларини мувофиқлаштириб олиб бориш — ҳозирги шароитда ҳал қилувчи аҳамиятга эгадир. Бундай йўл вазиятга яхши, самарали таъсир кўрсатишга ёрдам беради, ҳал этилмаган проблемаларни ҳал этиш учун самарали ёрдам беради.

КПСС XXIV съездида таъкидлаб ўтилганидек, Совет Иттифоқи бутун Ер куррасида мустаҳкам тинчлик вазиятини вужудга келтиришга интилмоқда. Совет Иттифоқи шу мақсадда умумий тинчлик манфаатларига зарар етказаётган кескинлик ва можароларнинг хатарли ўчоқларини тугатиш учун ўзининг бутун куч-қудрати ва нуфузидан фойдаланишга тайёрдир. Совет Иттифоқининг Ер куррасидаги уч районда — Ҳинди-Хитойда, Яқин Шарқда ёки Жанубий Осиёда таҳдид қилаётган аҳвол тўғрисидаги нуқтаи назари жуда равшан ва ижобийдир: проблемаларни «ҳарбий йўл билан ҳал этиш» эмас, балки сиёсий йўл билан тинч ҳал этиш асосидагина можароларнинг ва халқаро кескинликнинг қаттиқ тугунларини ечиб юбориш, умумий тинчлик манфаатларини кўзлаб, планетамизнинг ана шу районларида стабиллик ва осойишталик бўлишини таъминлаш мумкин.

1970 йилда қитъадаги аҳволни нормаллаштириш юзасидан бошланган жараён 1971 йилда мустаҳкамланди. (СССР ва Польша Халқ Республикасининг Германия Федератив Республикаси билан тузган Шартномаларини эсга олиб ўтайлик). 1971 йилда Ғарбий Берлин хусусида тўрт давлат битимининг имзоланиши, Л. И. Брежнев билан Германия Федератив Республикаси канцлери В. Брандтнинг Қримдаги учрашуви, Л. И. Брежневнинг Францияга визити каби ғоят муҳим воқеалар рўй берди.

КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг Францияга қилган визити халқаро муносабатлар учун принципиал аҳамиятга эгадир. «Нью-Йорк таймс» газетаси Совет — Француз декларациясини «Ғарбнинг Москва билан ўзаро муносабатларида мисли кўрилмаган» ҳужжат, деб атаганлиги, Францияда чиқадиган «Монд» газетаси эса жаҳон миқёсида баён қилинган фикрларни таҳлил этиш асосида Париж музокаралари халқаро ҳаётда «янги давр бошланганлигидан далолат беради» деган хулосага келганлиги бежиз эмас.

Совет Иттифоқи аввалги йиллардагидек 1971 йилда ҳам ҳозирги куннинг асосий проблемаси — қуролсизланиш проблемасига катта эътибор берди. Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Бош Ассамблеяси қуролсизланиш масаласи юзасидан жаҳон конференциясини чақириш тўғрисидаги Совет таклифини маъқуллади. Бош Ассамблея бактериологик қуролни тақиқлаш ва йўқ қилиб юбориш тўғрисидаги конвенция лойиҳасини ҳам маъқуллади. Бу лойиҳа Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатларнинг ташаббуси билан қуролсизланиш масалалари билан шуғулланувчи Женева Комитетида тайёрланган эди. Совет Иттифоқи билан АҚШ тузган икки битим ядро урушининг тасодифан бошланиб кетиш хавфини камайтиришга ёрдам беради.

СССРнинг ўтган йили ташқи сиёсат соҳасида эришган муваффақиятларининг тўлиқ бўлмаган рўйхати ана шундай. Совет кишилари ана шу улкан якунлардан мамнун бўла оладилар. Улар ўз мамлакати тинчлик, социализм ва тараққиёт кучларининг олдинги сафларида бораётганлигидан ҳақли суратда фахрланмоқдалар.

В. КУЗНЕЦОВ,

(ТАСС).

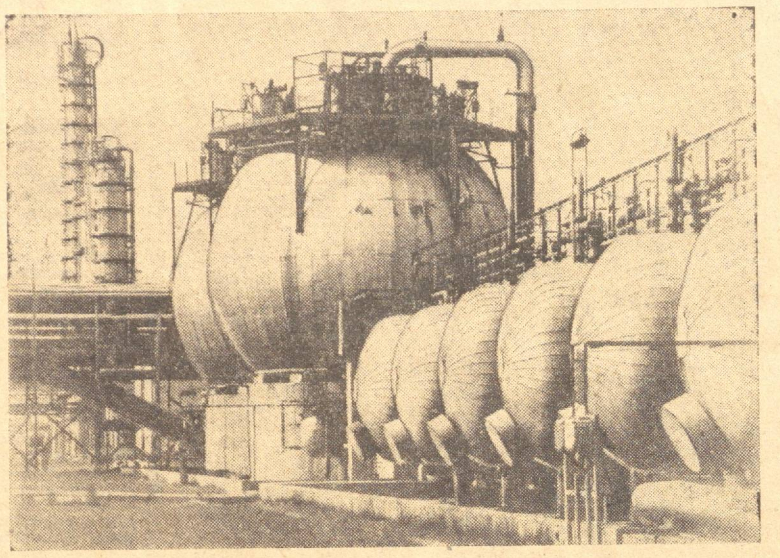

ГДР. Ушбу қурилмалар Шведтдаги нефть химия комбинатининг юраги ҳисобланади. Бу ерда «Дўстлик» қувури орқали СССРдан келаётган нефть қайта ишланади.

АДН-ТАСС фотоси.

ПОЛЬША. Сиз суратда «Варшава» автомобилларини кўриб турибсиз. Бундан 20 йил муқаддам Совет Иттифоқидан келтирилган қисмлардан ясалган бу машиналар ҳозир кўпгина мамлакатларда ҳам машҳур бўлиб кетди.

ЦАФ—ТАСС фотоси.

Боливия ҳукумати истеъфо берди

ЛА-Пас. Шу йил ёз фаслида ҳарбий тўнтариш натижасида ҳокимият тепасига келган Боливия ҳукумати истеъфо берди. Ички сиёсат масалалари юзасидан ҳукумат составига кирган партиялар ўртасидаги ихтилофлар ҳукуматнинг истеъфо беришига сабаб бўлди. Боливия президенти полковник Уго Бансер янги министрлар кабинетини тузди.

ЖИГАРНИ ҚАЙТА ЎРНАТИШ

ЛОНДОН, (ТАСС). Англиянинг Ковентри шаҳрида жигарни қайта ўрнатиш бўйича мураккаб операция муваффақиятли ўтказилди. Врачларнинг айтишига қараганда, янги жигар ўрнатилган касал ўзини яхши ҳис қилаётир. Операцияни Кембриж университетининг бир группа хирурглари ўтказган.

ОҚ УЙ ДЕЛЕГАЦИЯСИ ПЕКИНГА БОРАДИ

ВАШИНГТОН, 29 декабрь. (ТАСС). АҚШ президентининг Флоридадаги қишки қароргоҳида ва Пекинда айни бир вақтда эълон қилинган хабарга кўра, Оқ уй вакилларининг махсус бир группаси «Президент Никсоннинг Хитойга қиладиган визитига тайёргарлик» кўриш учун Пекинга боради.

25 кишидан иборат бу делегацияга президентнинг миллий хавфсизлик масалалари билан шуғулланувчи ёрдамчисининг ўринбосари, бригада генерали А. Хейг бошчилик қилади. Делегация составида Оқ уйнинг матбуот масалалари билан шуғулланувчи секретари Р. Зиглер, президентнинг ташқи сиёсатга доир ишлар билан шуғулланувчи махсус маслаҳатчиси Ж. Скали, бригада генерали Б. Скаук-Рофт ва бошқа кишилар, шу жумладан алоқа, телевидение ва радио мутахассислари бор.

Оқ уй делегацияси Пекинга бугун самолётда жўнаб кетади ва 3 январда етиб боради.

ҲАРБИЙ ҲАРАКАТЛАР ҚОРАЛАНДИ

ДЕҲЛИ, Ҳиндистон мудофаа министри Жагживан Рам Деҳлида ўтказилган оммавий митингда сўзлаган нутқида АҚШ президенти Никсоннинг 7-Америка флоти ҳарбий кемалари отрядини Бенгалия кўрфазига юбориш тўғрисидаги қарорини қоралади.

Ҳиндистон халқининг ўз ватани территориал бутунлигини ҳимоя қилиш йўлидаги хоҳиш-иродаси ва қатъиятига, деб таъкидлади министр, Никсон ҳукуматининг ҳарбий кучлар намойишини уюштириши билан путур етказиш мумкин эмас.

(ТАСС).

ХРОНИКА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ўртоқ Минаввар Мақсудовани бошқа ишга ўтганлиги муносабати билан Ўзбекистон ССР Олий суди аъзоси вазифасидан озод қилди ва ўртоқ Шокир Собирович Собитовга Ўзбекистон ССР Олий суди аъзоси вазифасини бажаришга рухсат берди.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

СЎНГГИ КУН

ПАМФЛЕТ

Уни кутиб олгани ҳеч ким чиқмади. Шундай бўлса ҳам у хурсанд эди. Бўлмасам-чи!! Ажал чангалидан омон қайтиш ҳазил гап эмас. Эндигина таксига қўл кўтарган ҳам эдики, кимдир чақириб қолди:

— Жон!

Жон чопиб келаётган йигитни дарҳол таниди.

— Ройл, сенмисан! Ишларинг қалай, ошнам!

— Нимасини сўрайсан, Жон? Келганимдан бери ишсизман. Мана, уч ой ўтди. Меҳнат биржасига қатнайвериб оёғимдан оёқ қолмади. Бугунни бир амаллаб ўтказсам, кейин янги йил бошланарди. Зора ишимиз ўнгланиб кетса.

— Бугун бизникига кела қол, Ройл! Отамлашамиз, янги йилни бирга кутамиз.

— Бўпти, борганим бўлсин. Ҳозир бир жойга боришим керак. Икки йигит айтиб кетганди. Бироз пул ишлаб қолсам ёмон бўлмасди...

Жон ниҳоят такси тутиб, уйига шошилди. Ота-онаси уни қучоқ очиб қарши олишди. Улар ҳар қанча суюнишмасин, ўғиллари атрофида ҳар қанча парвона бўлишмасин, Жоннинг қайтиб келганидан жудаям хурсанд эмасликлари кўриниб турарди...

Жон овқатланиб, бироз дам олди. Кейин ўртоғи келажагини, янги йилни бирга кутишмоқчи эканини айтиб, кўчага чиқди. Онда-сонда майда-чуйда харид қилиб уйига шошаётган кишиларни айтмаса, кўпчилик янги йилни кўчада кутиб оладиганга ўхшарди. Ана, бир тўда ёшлар, студентлар бўлса керак, қўшиқ айтишганича кўчани тўлдириб боришяпти. Анавилар бўлса йўлак четларига ўтиришганича мудрашяпти... «Ройл қаёқда экан, қуролдош ўртоғини эслади, у, қаерларда дайдиб юрганикин? Урушдан қайтиб келганига афсусланяпти. Ҳа, ёлғиз онаси ҳам қазо қилган экан бечоранинг. Бунинг устига, ҳалиям ишсиз эмиш. Иш топилиб қолар. У ерда бўлса ўлиш тайин эди».

Унинг фикрини полициячининг ҳуштаги бўлиб юборди. Шовқин-сурон бўлди, ўқ овози эшитилди. Кимдир, «Тўхта!», «Тўхта!» деб қичқирди. Рўпарадан биров чопиб келарди. Орқадан ўқ узишди. Ҳалиги киши ер тишлади. Жоннинг юраги орқасига тортиб кетди. У Ройлни таниган эди. Жон ҳолатда «Ройл» деб қичқирди. Етиб келган полициячилар ўликни ўраб олишди. «Сен уни танир экансан, отини айтиб чақирдинг» — деб Жонни ҳам ушлаб кетишди.

Жон полиция маҳкамасидан чиқиб, уйга қайтганида алламаҳал бўлган эди. Стол тузаб: уларни кутиб ўтиришган экан.

— Келдингми, хайрият. Янги йилни бирга кутадиган бўлдик. Ҳа, айтмоқчи, Жон, ҳалиги ўртоғинг келмади-ку.

— У келмайди, ҳалок бўлди.

— Нега? Қачон? Ахир, у шу ерда девдинг-ку!

— Ҳа, у Вьетнамдаги урушдан, ажал чангалидан омон қутилиб келиб, шу ерда ҳалок бўлди. Ишсизликдан ноилож ўғриларга қўшилибди. Ҳозиргина Чикаго полицияси ўқидан ҳалок бўлди.

— Вой бечора...

Жон онасининг кўзига қаради. Унинг ғам-андуҳ тўла кўзлари маъюс боқарди.

Соат ўн иккига бонг урди. Улар стол атрофига ўтирмадилар. Хурсандчилик кимнинг кўнглига сиғарди, ҳозир. Ота ишсиз, она ишсиз, оилага яна бир ишсиз қўшилди. Бундайлар эса Қўшма Штатларда 5 миллиондан ортиқ. Бунинг устига, Ройлнинг фожиаси... Жоннинг боши қотди. Нима қилиш керак? Урушдан қайтиб келган биринчи кунлар — 1971 йилнинг сўнгги кунлари жуда кўнгилсиз, фожиали ўтди. Эртачи? Янги — 1972 йилнинг биринчи кунлари қандай бўларкин?!

Файзи ШОҲИСМОИЛ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

10.55 — ТОШКЕНТ, Ўзбек тилида: 11.00 — «Бойчечак», 11.30 — Мультфильмлар, 11.40 — Чамадончанинг саргузашти (бадиий фильм), 13.00 — МОСКВА, 16.55 — ТОШКЕНТ, Мультфильм, 17.10 — Ахборот, 17.25 — Тўққизинчи беш йиллик хроникаси, «1971 йил», 17.55 — Гўзал (бадиий фильм), Ўзбек тилида: 19.05 — Рақслар гулдастаси, 19.35 — Ахборот, 19.50 — МОСКВА, 21.00— ТОШКЕНТ, Ўзбек тилида: Кулги кечаси, 22.00 —МОСКВА, 22.30 — ТОШКЕНТ, «Хайр, 1971 йил», 23.45 — Янги йил табриги.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

17.35 — МОСКВА, 19.50 —ТОШКЕНТ, Ҳеч ҳазили йўқ (бадиий фильм), 21.00 — МОСКВА, 22.00— Концерт, 22.30 — МОСКВА.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

20.00 — ТОШКЕНТ, 20.15 — Қадаҳлар шундай бунёдга келади (кинофильм), 20.45 — Қиш фантазияси (телефильм).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 31/XII да Этик кийган мушук (кундузи), Севилия сартароши (кечқурун), 2/I да Улик малика ва етти баҳодир ҳақида эртак (кундузи), Риголетто (кечқурун).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 1/I да Афсона яратган қиз (кундузи), Олтин девор (кечқурун), 2/I да Табассум ўғрилари (кундузи), Парвоз (кечқурун), 3/I да Табассум ўғрилари (кундузи), Аяжонларим (кечқурун).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 1/I да Лақма (кундуз ва кечқурун), 2/I да Ҳалима (кундузи), Хотинимнинг эри (кечқурун).

КИНО

Асовга тушов (2 серия) — «ЎЗБЕКИСТОН», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», (кундуз ва кечқурун).

Ушалмаган орзу — ҲАМЗА номли, «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Ватерлоо (2 серия) — САНЪАТ САРОЙ (кундуз ва кечқурун).

Том остидаги жанг — «СПУТНИК» (тоқ соатларда), «ЧАЙКА» (эрталаб соат 10, кундуз 12 ва 4 да).

Шаҳрим юлдузи (кундуз ва кечқурун), Музика садолари (2 серия, кундуз соат 1 яримда): — «МОСКВА».

Россия қалби (эрталаб соат 10 ва кеч 10 да), Анупама (2 серия, кундуз ва кечқурун): — «ВОСТОК».

Асосий суҳбат — «СПУТНИК» (жуфт соатларда).

Ҳамроз (2 серия, ўзбек тилида) — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Катта сайр (2 серия) — «КУВЧА» (кундуз ва кечқурун).

Дайди (2 серия) — «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун).

Офицерлар — «ЧАЙКА» (кундуз соат 2, кеч 6, 8 ва 9.45 минутда).

«СЛАВУТИЧ» ТЕЛЕВИЗОРИ — ҚАДИМГИ СЛАВУТИЧ ҚИРҒОҚЛАРИДА ЯРАТИЛГАН

Киевлик телевизор усталари янги телевизорга Днепрнинг қадимги номига бағишлаб «Славутич» деб ном қўйдилар.

Қисқа вақт ичида бу телевизор харидорларга ёқиб қолди.

«Славутич» чиройли кўринишга эга. Унинг корпуси қимматбаҳо дарахт навидан сайқал бериб тайёрланган.

Сиз жуда талабчан бўлсангиз ҳам «Славутич» Сизни қониқтиради ва замонавий гўзал хонангизнинг безаги бўлиб қолади.

Юқори сифатли тасвир ва тоза товуш «Славутич» чиройини тўлдиради.

Телевизорни қўйиб сиз ўтирган жойингиздан узоқ масофаларда бўлаётган воқеаларнинг шоҳиди бўласиз.

«Славутич» кинескопининг қабариқлиги эффект яратади.

ТЕЛЕВИЗОР ТУРАДИГАН ХОНАНГИЗНИНГ КАТТА-КИЧИКЛИГИГА ҚАРАБ СИЗ «СЛАВУТИЧ»НИНГ БИР НЕЧА ХИЛ МОДЕЛИДАН ҲОХЛАГАНИНГИЗНИ ТАНЛАБ ОЛИШИНГИЗ МУМКИН.

Сиз ўзингизнинг ҳамма талабларингизга жавоб берадиган телевизор қидираётган бўлсангиз

БУ «СЛАВУТИЧ»ДИР!

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитетининг коллективи радиоэшиттириш диктори Қ. Маҳсумовга онаси

Башорат Маҳсумовна АБДУРАҲМОНОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Тошкент область прокуратураси раҳбарлиги, партия ва касаба союз ташкилотлари область прокурорининг ёрдамчиси А. Аҳмаджоновга онаси

Сожида АҲМАДЖОНОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

Бизнинг адрес ва телефонлар: ТОШКЕНТ «ПРАВДА ВОСТОКА» кўчаси №26, Редактор — 336545, Редактор ўринбосарлари — 337914, 330683, Масъул секретарь — 334455, Масъул секретарь ўринбосарлари — 337283. Партия турмуши — 333469, 337221. Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш — 331455. Халқаро ҳаёт —337221. Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 334780. Совет қурилиши — 333258. Қишлоқ хўжалиги — 337604. Адабиёт ва санъат — 332036. 331216. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 334451. Маҳаллий ахборот ва спорт — 331424. Оммавий ишлар ва хатлар — 332143, 333553. Иллюстрация — 334524. Стенографистка — 337343. Корректура—337162. Эълонлар—338142. Коммутатор—330249, 330250, 330251, 330252, 330253, 330254, 330255, 330156, 330257, 330258. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ. Андижон — 48—85. Бухоро — 3—31—42. Қарши — 38—42. Нукус — 42—62. Самарқанд — 31—972. Термиз 54—01. Урганч — 34—55. Фарғона — 4-29-44.

А.—301. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64697. Р. 14698.